

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, izvenem delovne in pravnike.
Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vln., za uradne razglase 60 vln., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1 „	7—	1 „	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno 100 po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Demisija kabineta.

(Iz zunanepolitičnih razlogov.)

Beograd, 13. septembra. Z ozirom na položaj v Parizu in ker je vrhovni svet v členu 51 zahteval od naše države, da naj se popolnoma podvrže zana-prej vsem določbam, ki bi jih Antanta smatrala za potrebno naložiti naši državi glede trgovskega režima, prometa in varstva manjšin brez recipročnosti, kar pomeni napad na suverenost, — je vlada sklenila, da ne more prevzeti odgovornosti za podpis mirovne pogodbe. Delegacija, kakor znano, ni podpisala. Ker delegaciji ni uspelo, zagotoviti za našo državo vsaj najprimitivnejše garancije proti zlorabi teh določb mirovne pogodbe, so se vršila včeraj ves dan posvetovanja ministrskega sveta. Vlada je prišla do prepričanja, da ne more prevzeti odgovornosti za podpis končnega miru, marveč je sklenila, da predloži tokom današnjega dne (sobote) regentu svojo demisijo.

Ta sklep izvirja izključno iz zunanepolitičnega položaja, napram kateremu morajo nositi odgovornost vse stranke. Zunanepolitični položaj tudi diktira razplet notranjepolitične krize, drugje potek ter sili k odgovornosti tudi one stranke, ki so se doslej skušale odtegniti.

Tačas, ko so se vršili hudi notranjepolitični boji v naši državi, je v Parizu padla odločitev v nekaterih vprašanjih glede razmerja z Avstrijo, ki so za nas življenjskega pomena. Odvzeti se nam hoče Radgona s takozvanim levim murskim bregom, kar približno odgovarja severno Mure ležečemu radgonskemu okraju. S tem bi 10.000 Slovencev prišlo pod Avstrijo. Antanta zahteva glede varstva manjšin, da pridejo vsi spori pred mednarodno komisijo. Iz najmanjšega incidenta, ki mu ena stranka pripisuje narodnostni značaj, lahko nastane vmešavanje v notranje zadeve naše države. Stojimo pred odločitvijo, ali naj mirovno pogodbo v tej obliki zavrnemo ali sprejmemo. Vzpričo temu vprašanju in nepreglednih posledic odločitve stopajo v ozadje vsa notranjepolitična vprašanja. Odločiti mora ves narod in prevzeti odgovornost za nadaljnje postopanje. Ministrstvo je, da se opira na parlamentarno večino in uživa zupanje najodločilnejših činiteljev v državi, podalo demisijo brez ozira na notranje boje, da odpre pot novi kombinaciji in vladi, ki bi mogla prevzeti odgovornost v vprašanju konfliktu z Antanto napram narodu. Pokazalo je s tem, da so mu najvišji interesi države prva skrb in da so v njem zastopane stranke vsak čas pripravljene, da zapostavijo svoj interes državnemu interesu.

Demokratska zajednica bo kot najmočnejša stranka parlamenta odločilno sodelovala pri vsaki novi kombinaciji. Brez njene pritrditve se v državi ne more nič zgoditi, in brez nje je vsako ministristvo nemogoče. Prepričani smo, da bo Demokratska zajednica, kakor doslej, zopet napela vse moči, da ustvari življenja zmogljivo koncentracijsko vlado, ki bo predvsem izčistila zunanepolitični položaj. Oni pa, ki so jo doslej pri tem ovirali, stoji sedaj pred še težjo odgovornostjo. Poprej je šlo za notranja vprašanja, četudi neodločljiva, velike finančne in politične važnosti, sedaj pa gre še za več: Za prestiž naše kraljevine na zunanji in za ureditev mejnih in manjšinskih vprašanj za vedno. Upajmo, da se vzpričo težke zunanje situacije vzbudi tudi v zakrknjenih opozicijskih vrstah vest za državo in celokupnost. Zlasti velja to za slovenski del naroda, kajti naša mejna vprašanja so povod nove krize.

Izčistimo položaj z Avstrijo!

Ljubljana, 13. sept.

Ze štiri dni se odločilni politični krogi ne pečajo toliko za notranjo krizo kakor za vprašanjem, ali podpisemo mir z Avstrijo ali ne.

Radgono in ž njo 10.000 Slovencev nam hočejo vzeti. Na Koroškem smo z Nemci pravzaprav v vojnem stanju. Mirovna pogodba nam uriva poniževalno klavzulo glede narodnostnih vprašanj. Med tem ko se primorskim Jugoslovonom noče zagotoviti obstanka, bi mogel vsak prepričati radi kakih napisov razburkati mir v državi.

Čuden slučaj je, da se istočasno dela z Nemško Avstrijo velika kompenzacijska pogodba. Nemško časopise trjuma, da je prehranbna kriza z 8000 vagoni moke in žita ter s 6000 vagoni prašičev prekoračena. Vemo, da tudi mi dobimo dragoceno blago v kompenzacijo. Tudi mi smo za to, da se čim prej pride do nekaj trgovskih odnošajev z Avstrijo.

Vendar bode vsakdo pristal, da je težko navduševati se za pogodbo, ki pomeni rešitev isti Avstriji, ki nam je na Koroškem zadala stomilijonsko škodo, ki nam odreka Celovec, ki se hoče polastiti naše Radgone in ki se hoče vmešavati vsak dan v notranje zadeve naše države.

Take stvari se stalno bole in grizejo. Če pride še vsaka lapalija pred mednarodni forum, bode razpor z Avstrijo večer. Začela se bode ljuta borba gospodarskega značaja, ki bo po-

gubila one, ki jih hoče manjšinska klavzula rešiti.

Mi ne želimo, da se razpor z nemškimi državljani in z Avstrijo podaljša za stalno. Želimo si dobrih gospodarskih odnošajev z Avstrijo.

Mnenja smo vsled tega, da treba, predno se začne z efektuiranjem vsakere nove trgovske pogodbe, položaj z Avstrijo neposredno razčistiti. Pariz je daleč. Vprašanje razmerja med nam in Avstrijo ne sme biti igrišče za tretje, ki so interesirani na tem, da ostanemo stalno v borbi. Vprašajmo Avstrijo enkrat naravnost: ali želi z nami večno vojno ali mir? Potem bomo vedeli, ali naj se mir podpiše in ali naj se efektuira kompenzacijska pogodba.

V soboto 13. septembra se vrši ob 8. uri zvečer zaupni shod delegatov velike skupščine »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Narodnem domu; v nedeljo ob 10. uri pa velika skupščina C. M. družbe.

Novi časi — nove naloge.

(K skupščini Ciril-Metodove Družbe).

Časi, ko je bila skupščina CMD. le nekoliko slavnostno zborovanje, so minili. Iz prvotnega rodoljubnega navdušenja smo prehajali bolj in bolj na realna tla. Ko je prišla vojna, smo prikrili neno delovanje s kolikor mogoče patriotičnim plaščem. Sicer pa v tem oziru CMD. res ni bilo kaj očitati: storila je mnogo več, nego bi bila smela: saj vemo, da so v njeni zalogi izhajale knjige: Cesar Franc Jožef, Rudolf Habsburški, avstrijski junaki itd., dasi take knjige za mladinosk vzgojo narodne šole nimajo nič skupnega. Zato pa smo zaman pričakovali, da bi CMD. izdala primerne mladinske knjige, ki bi bile naše otroke res vzgajale v narodnem duhu. Pravim torej, da je CMD. v tem oziru pred volno hodila po poti najsilvirnejšega patriotizma, da je bila strašno avstrijska in cesarska in v vojni je svojo stran še posebej podčrta. Pravi, da je bilo to potrebno, da se je rešilo tako njeno premoženje. Lansko leto se o tem ni moglo še povsem jasno govoriti, letos pa bi bilo dobro o tem povedati nekaj resnice. Toda vse to je bilo in mi moramo gledati v bodočnost.

Vsem je znano, da CMD. letos ni tako živo delovala, kakor v prevojni dobi. Razni pozivi v listih so ostali po večini brez uspeha. Le malo podružnic je delovalo. O kakih prireditvah za CMD. se skoraj ni slišalo. Vse to dokazuje, da je bila pozornost naše javnosti obrnjena na druge — recimo svetovne stvari.

Denarni prispevki in darila naše javnosti so šli v razne druge namene. V splošnem se je mislilo, da CMD. sedaj ni važna za nas, da so druge stvari bolj važne. Zato se je gledalo na CMD. kot na nekaj, kar bo treba po vojni popolnoma prenoviti.

V teh časih, ko drugi odločajo o naši usodi, res CMD. ni mogla storiti drugega, kakor da je reševala svoje tekoče dolžnosti. Živimo v dobi pričakovanja, razočaranja in negotovosti. Ako bi se zgodilo tako, kakor smo sanjali v časih deklaracije in samoodločbe narodov, bi bilo vprašanje CMD. lahko rešeno. Ko bi bil ves naš narod ujedinen v svoji državi, — bi CMD. v tej obliki, kakor zdaj, postala nepotrebna: njene zaklade bi porabili za nekaj »prosvetnih fondov« ki naj bi izpopolnjevali našo narodno šolsko izobrazbo. Toda mi danes vemo, da se vse naše želje in zahteve ne bodo izpolnile: namesto prejšnjega suženjstva bo nastala »neodrešena domovina«: t. i. nekaj delov naše lepe zemlje bo prišlo za nekaj časa pod tuj državno. Našim bratom v tuj državi bo na vsak način težje pomagati, nego prej, ko smo bili razdeljeni samo v posamezne pokrajine. In tu bo nastalo prvo vprašanje za CMD: kako bo podpirala naše šolstvo v onih krajih, ki bodo začasno izgubljeni za nas. To vprašanje se bo moglo rešiti šele tedaj, ko bo jasno, kako se bo o teh krajih uredilo t. zv. »varstvo manjšin«. Kakor se vidi se na take stvari ne smemo preveč zanašati. Tudi »Zveza narodov« ne bo naša pomoč za nas. Zato bo kot v preteklosti tudi v bodočnosti naša deviza: samopomoč.

Danes torej vemo le eno gotovo: namreč, da bo CMD. na severu razbremenjena, ker tam večina slovenskih pokrajin pripade nam, na jugu pa bodo njene naloge še mnogo večje, nego do zdaj, ako bo te naloge sploh mogla izvrševati. Eno je gotovo: ako bo mogoče pomagati našim neodrešenim bratom, bo CMD. naša dovolj sredstev, da jim bo pomagala. Naš narod ne bo nikoli pozabil svojih najboljših ljudi in bo rad žrtvoval vse, da se omogoči narodna šola tam, kjer bi je tuja država ne dala. Za bodočnost torej ni treba skrbeti — treba pa je malo pogledati na sedanjost. In v tem oziru se mi zdi potrebno, da CMD. nekoliko stopi iz svojega ozkega okrilja in poda pomočeno roko oni mladini, ki bi ji bilo sicer onemogočeno študiranje. To so naši dijaki, ki so prišli iz zasedenega ozemlja. Šol imamo doma sedaj dovolj — treba pa je poskrbeti za življenjske potrebe onih izgnancev, ki te šole obli-

skujejo. In tu bo morala CMD. pomagati. Skupščina naj bi o tem premišljevala.

Druga važna stvar bi bila: izpopolniti našo narodno šolo za nadaljno izobrazbo. CMD. bi imela prijetno nalogo pospeševati to izobrazbo na ta način, da bi uredila izdajanje primernih knjig. »Knjižnica CMD.« je prinesla doslej stvari, ki so bile le malo primerne za naše šolske knjižnice. Skrbeti za dobro mladinsko leposlovno in poljudnoznanstveno književnost bi bila gotovo naloga družbe, ki ima na programu: narodno šolo. Istotako bi sem spadala popularizacija jugoslovanske kulture itd. O tem bi se dalo mnogo govoriti.

Želimo, da bi skupščina prinesla v vrste cilimetodarjev novih misli, da bi rešila — ono našo mladino, ki trpi vsled zasedanja in da bi za bodočnost sprejela jugoslovanski prosvetni program, ki bi izpopolnjeval našo narodno šolo. Tako bi prišlo novo življenje v družbo in novo zanimanje v javnost. Nov čas, naloga nove dolžnosti — upajmo, da jih bomo znali izpolniti.

Zbor delegatov stajerskih občin, okrajnih zastopov, branilnic in drugih javnih korporacij v Celju.

V četrtek 11. septembra 1919 ob 9. uri je otvoril predsednik likvidacijske komisije za Stajersko g. poslanec dr. Kukovec v dvorani Narodnega doma v Celju veličasten zbor odposlancev spodnještajerskih. Pozdravil je zastopnike osrednje vlade iz Beograda: g. zastopnika ministrstva notranjih zadev inšpektorja Baltiča, zastopnika trg. ministrstva g. načelnika Jankovića, zastopnika poljedelskega ministrstva g. inšpektorja M. Stiblerja, zastopnika pokrajinske vlade za Slovenijo g. podpredsednika dr. Gregor Žerjava, sanitetnega šefa za Slovenijo g. dr. Orožna, zastopnika socialnega skrbstva, likvidacijske komisije kranjske, deželne uprave, delegata ministrstva financ, delegata komisarijata ministrstva saobračaja v Ljubljani, referenta za zdravstvo g. nadzor. upravitelja Stegnarja, okrajnega glavarja celjskega g. dr. Žužeka, okr. glavarja ptujskega dr. Pirkmeirja, komisarja g. dr. V. Pfeiferja iz Maribora, zastopnike poverjenstva za poljedelstvo, delegate avtonomnih mest Maribor, Ptuj, Celje. — Za predsednika zbora je bil izvoljen g. podpredsednik dež. vlade dr. Gregor Žerjav, za njegovega namestni-

LISTEK.

A. M. Po slovenski Koroški. Popotni zapiski. (Dolje.)

Bolj kompliciran pa ostane položaj, ako se živimo v okolnosti, kako poteka severna in zapadna meja pasu A, meja, ki more ostati kot državna meja. V dolgem loku okrog Celovca so odrezani kraji od svojega dosedanjega središča. Od Grabstajna do Ribnice ter Otoka ob Vrb. jezeru, povsod tod si bil z železnico mimo-grede v Celovec, si lahko mimogrede kupil, kar si rabil za vsak dan, in prodal sproti, kar so nanesle kokoši: en dopoldan, pa si komodno opravil vse opravke v mestu. Zdaj pa je treba skoro povsod tod tri, štiri do pet ur, predno prideš do prve železniške postaje na progi Borovlje-Področica: kje pa so potem še Jesenice ali Ljubljana! Zelo neugodno je, da je podrt železniški most pri Žilpolju, ker bi kos proge od Svetne vasi do Vetrinja znatno olajšal komunikacijo. Pravili so mi, da je treba za popravilo mostu vsaj štiri mesece časa; ako bi se delo pravočasno izvedlo,

bi se s tem opravilo dober kos agitacije. Pri tem pa imajo kraji kakor Ribnica, Hodiše, Škofice in sosedni vsaj dobro cestno zvezo; Žrelc na pr. pa niti dobre ceste nima na nobeno stran. Čul sem želje, naj bi vojak popravili zvezo vsaj v eni smeri, ker bi bilo treba zboljšati le razmeroma majhen kos poti, da bi se z vozovi zložno vozilo.

V tem odseku je torej premagovati prav močne ovire in naša agitacija ne stoji pred majhno nalogo. Potrebne bi bile avtomobilne zveze do železniške proge, z njimi v zvezi pa organizacija izvoza drobnih pridelkov. na pr. jajc, sadja, ki naj bi se osnovala po občinah. Čul pa sem šele o projektih: gotovo je, da se dajo izpeljati le z intenzivnim, naravnost inicijativnim sodelovanjem centralnih mest v Ljubljani. Vse to ni teoretiziranje; napišem le, kar so mi pripovedovali lokalni vodje našega gibanja. Ako se stvar hitro izpelje, bodo uvideli tisti neodločni domačini, ki tehtajo besede in dejanja na desni in levi, da se da eventuelno tudi brez Celovca dobro izhajati. Na navedeni način bi se ti nevturalni, ki jih ni ravno malo, prepričali, da je res, kar jim govore naši voditelji: Saj bo moral Celovec sam uvideti, da ne more obstajati brez nas, mi pa da lahko brez

njega. Torej ne: mi moramo zaradi Celovca k Avstriji, ampak Celovec mora zaradi nas k Jugoslaviji. — Opozarjajoč na obrtnike, trgovce ter ubožnejše sloje, so mi zagotavljali naši ljudje, da si bo Celovec v resnici premislil, postati poleg Dunaja mal primer močička s preveliko vodeno glavo.

V okolici Blaškega jezera in Rožeka pa je prebivalstvo odtrgano od svojega dosedanjega gospodarskega središča — Beljaka. Toda tu so vsaj prometne zveze v redu, saj vozi naš vlak do Blač. Kakor v Ribnici ob Vrbskem jezeru, tako počiva tudi ob Blaškem jezeru, precej bogato okrašenem z vilami Beljačanov, tujski promet.

Poleg tega izrabljajo nemškutarji v agitacijske namene razliko v cenah. »Saj je slabše sedaj v Jugoslaviji«, mi je razlagal nemškutar v velikovski okolici, ki je bil 17 dni interniran, »ker je neki fant v njegovo seno skrli puškino cev«, »ceneje moram prodajati. Za jajce sem dobil preje eno krono, zdaj pa le 30—35 krajcarjev.« Opozoril sem ga na majhno vrednost nemške krone vzpričo neizogibnega bankrota, pa je hitro odvrnil: »Dzodaj sta slovenska in nemška krona še enaki.« — Priznati pa je treba, da sem videl

tudi boljše uvidenost mizernega gospodarskega in političnega položaja Nemške Avstrije. »Kaj hočemo s tako državo«, je dejal sicer nevtralen kmet iz Rude, »ko je tako majhna.«

Glede zenostavljenja in enotnosti raznih akcij je neugodno, ker razpade naša Koroška prometno v dva dela, ki imata le slabo zvezo med seboj. Velikovski okraj na vzhodu in Rož s sosednjim ozemljem na zapadu. Dočim občuje zapadni del čez Jesenice z Gorenjsko in Ljubljano, je Velikovski dana zveza čez Dravograd z Mariborom in Celjem. Orožnik, ki se je selil iz Rude na Žilpolje, se je peljal z vozom dobre tri ure hoda na postajo Labud in odtod z železnico čez Maribor, Ljubljano in Jesenice do Borovlj oziroma Svetne vasi, in nato zopet z vozom skoro uro hoda.

Kljub navedenim okoliščinam pa celotna slika vendarle ne daje vzroka k pesimističnemu premotranju situacije. So okrožja, kjer navedene neugodnosti sploh ne prihajajo v poštev, so kraji, ki krepko odtehtajo nezavednost ter nemškutarstvo drugih. Povsod pa sem našel agilnih, zavernih ljudi, bodisi med kmetskimi prebivalstvom kakor med inteligenco, ki sedaj zamenjava dosedanje glajne stebre nemškutarstva. Drob-

na agitacija, ki je na delu, da nam zagotovi izzurjeni Korotan, mora roditi uspeh. Ako se nadaljuje započeto delo z dosedanjim energijo in ako pripomorejo centralne oblasti vsaj v toliko, da izpolnijo minimum lokalnih potreb s prometno, z gospodarsko in naposled tudi s socialnopolitično organizacijo, tedaj se nam ni bati neuspeha. Pripomniti pa moram, da sem skoro povsod čul tožbe, da kažejo naše osrednje slovenske oblasti in njih ekspoziture premalo inicijativnosti, premalo smisla za specialne koroške potrebe in da vedno slovenskim krajevnim narodnim grostvom premalo na roko. Videl sem, da te tožbe niso le navadno zabavljanje, kakor uspeva v teh časih neštevilnih kriz, Zakaj sodim, da bi bilo v dobi pred plebiscitom manj škodljivo, ako trpi pomanjkanje tobaka, vžigalic, soli kak okraj, ki je že na varnem, kakor pa naša meja, pri kateri je najbližje geslo: »Po dejanjih jih boste sodili.« — »Povejte jim v Ljubljani«, so mi dejali v Grebinju naši energični in delavni vodje, »naj nam pošljejo tobaka, soli in vžigalic, — pa brez carine! Vse drugo bomo že sami opravili!«

Nekoč po Božiču, ob priliki prvega udara nemških Volksverovcev na naše oddelke, sem čul na ne-

ka g. dr. Žužek, okr. glavar v Celju. — Predpoldan so referirali g. dr. Kukovec, splošno o likvidaciji; g. ravnatelj Smertnik o vojnih posojilih hranilnic in drugih denarnih zavodov; g. nadzornik Matjašič o vinnogradniških posojilih štajerskih. —

Včeraj popoldne je bilo zaključeno to dvodnevno zborovanje delegatov okrajnih in občinskih zastopov na Štajerskem, potem ko so se izčrpo obravnavala vsa vprašanja, ki se tičejo likvidacije štajerskega deželne premoženja in tudi razna vprašanja prehodne uprave na slovenskem Štajerskem. Po referatu narodnega poslanika dr. Vekoslava Kukovca, podpredsednika dežele vlade dr. Žerjave, delegata finančnega ministrstva dr. Savnika in sanitetnega šefa za Slovenijo dr. Oražna, kmetijskih strokovnjakov ravnatelja Beleta in Znidaršiča in nadzornika Zidanška se je razvila jako živahna debata, koncem katere so bili sprejeti sledeči zaključki: Vlada se pozivlja, da začne takoj likvidacijske pregovore z Nemško Avstrijo glede vsega deželnega in od dežele opravljenega imetja na Štajerskem; nadalje tudi glede vseh onih naprav in društev, ki so bile namenjene za Štajersko in vzdrževane ali podpirane iz javnih sredstev. Pri tem zborovanju se je naglašalo, da na slovenskem delu Štajerske ležeči del nepremičnin ni v nobenem razmerju z onim, ki se nahaja na nemškem Štajerskem. Poudarjalo se je tudi, da je ogromna večina investicij bila uporabljena za nemški del Štajerske, vsled česar ni mogoče sprejeti stališča, da bi sodelovali pri plačilu dotičnih posojil. Vojna posojila, najeta od štajerskega deželnega odbora niso za nas obvezna, ker manjka ustavna pridržitev deželnega zbora. Tudi vsa naprava takozvanega komunalno-kreditnega zavoda za Štajersko je neustavna, in je smatrati njegove aktivne transakcije za naša občine in okrajne zastopce za popolnoma neobvezne.

Zborovanje se je nadalje pečalo tudi z vprašanjem vojnih posojil, pri čemur je prodrlo stališče, naj se, v kolikor so ta vojna posojila od javnih zavodov zlasti od naših hranilnic že plačana, predvsem preišče vprašanje odgovornosti onih oseb, ki jim je med vojno bilo zaupano dotično premoženje. Država naj skrbi za sanacijo, pri čemur naj se v prvi vrsti ozira na nedolžne žrtve, na mladoletna, na vse vrste denarnih zavodov in na javne korporacije.

Sprejeta je bila resolucija glede finančnega stanja avtonomnih mest na Štajerskem. Opozarjalo se je na obupni položaj gospodarstva v teh mestih, vsled česar predlaga resolucija, da se mestu odvzame breme prenešenega delokroga in da se proči vprašanje pripojitve predmestij enakega gospodarskega značaja. Končno je bilo sporazumno sklenjeno predlagati deželni vladi, da se po inicijativi predsednika likvidacijske komisije dr. Kukovca le te-mu doda sovet sedmih članov. Ta sovet bi imel nalogo sodelovati pri vseh vprašanjih štajerske likvidacije, dalje pa tudi svetovati glede uprave javnega premoženja na slovenskem Štajerskem in glede ureditve prehodne uprave v tem delu Slovenije. V ta sovet so predlagani sledeči gospodje: za predsednika dr. Kukovec, za člane Petovar, Drofenig, Roškar, Brenčič, dr. Verstovšek, dr. Leskovar. Enega zaupnika bo še imenovala JSDS. — Izredno važno zborovanje je poteklo popolnoma stvarno in se je izražala splošna želja, da bi se slična zborovanja večkrat ponavljala.

tem ljubljanskem shodu stavek, da se volksverovsko gibanje obrača proti veleposvetu, zlasti agrarnemu, da je torej socialno gibanje. Številni nemški grofje in baroni, ki so dali fepe vsote tisočakov za oboroženje protislovenskih čet, na pr. v Vobrah, bi nudili najboljši odgovor na takšno naziranje. V grebiniškem okrožju se človek lahko prepriča, kako pereča je zahteva po agrarni reformi — v našo korist. Gozdji so le grofovski; kamor pogledaš, sama veleposvetstva. Kmet iz Rude je pravil: »Polja imam dovolj, trave in živine dovolj, lesa pa prav nič. Če hočem popraviti streho iz desek, moram najslabše deščice drago plačati grofu.« Pospešena agrarna reforma bi bila tu za nas eno najuspešnejših propagandnih sredstev. Tu pa ni sitke, če ne, kakor so tožili vznemirjeno naši možje. — Pozneje so mi v Pilberku pojasnjevali, da je šla stvar doslej počasi od rok le vsled tega, ker je bilo treba šele sestavljati kataster, ker so uradni spisi vzprijeli postopanja nemškega uradništva še v neredu, sedaj pa da bo zadeva glede sekvestrov tudi na severnem bregu Drave v kratkem urejena.

Neprecenljiva opora naši stvari so domači koroški župniki in sploh inteligentje, ki poznajo natančno teren, podrobne lokalne razmere, miš-

la. Zborovalci so izrekli zahvalo podpredsedniku dežele vlade dr. Žerjavi, ki je vodil dvodnevno sejo, kakor tudi predsedniku likvidacijske komisije dr. Kukovcu.

Lojalitetna izjava mariborskih Nemcev.

Pretekli četrtek je priobčila »Marburger Ztg.« na uvodnem mestu z ozirom na podpis saintgermainskega miru članek, naslovljen »Na naše nemške čitatele!«, v katerem slovesno izjavlja, da se hočejo mariborski Nemci pokoriti sklepom mirovne pogodbe in postati lojalni in zvesti državljanji kraljevine SHS. V članku se izvaja med drugim: »V svečanem; usodepolnem trenutku pišemo te vrstice: V isti minuti so pooblaščenec Avstrije, državni kancelar dr. Renner, in zastopniki alijanih in asociiranih držav podpisali saintgermainski mir. Usodepolen je ta podpis ne samo za Avstrijo, kateri nalaga mir naravnost trde, često neusmiljeno trde pogoje, usodepolen je podpis tudi za Maribor in njegova okolica. Saj ste bila Maribor in njegova okolica ono ozemlje, ki sta jo do današnjega dne službeno zahtevali tako Avstrija, kakor tudi Jugoslavija. Dejanski je sicer Maribor zasedla ena izmed teh držav, državnopravno pa je bil Maribor še vedno sporno ozemlje.

To vprašanje je sedaj razrešil saintgermainski mir, in kar so do sedaj imeli Jugoslavlani zasedeno, je od danes naprej državnopravno popolnoma zakonita posest države SHS. In mi, mariborski prebivalci, smo od danes jugoslovanski državljanji...

Od danes naprej je torej Maribor mesto, ki leži v kraljevini SHS, njegova okolica je del jugoslovanske države. S tem se je poslovala od nas staroslavna častitljiva preteklost in v zgodovini našega mesta se pričena novo razdobje. Naša dolžnost je sedaj, da izvajamo posledice iz tega na novo ustvarjenega položaja.

Po našem mnenju so nam na razpolago tri pota, po katerih lahko stopamo mi Nemci s svojim glasilom. Lahko se postavimo na stališče, da ne priznavamo odločitve Antante in da započnemo borbo proti nji. Na drugi strani lahko vstrajamo na svojem dosedanjem stališču nevtralnosti, kar bi sedaj, ko je stvar odločena, pomenjalo toliko, kakor da molče priznavamo novo stanje, tretja pot je ta, da se odkrito srčno in popolnoma postavimo na temelj današnjih dejstev in jih priznavamo.

Katero pot naj si izberemo mi Nemci v Jugoslaviji? Katera je najboljša? Katera je pravilna? Mogoča vsaka, tudi prva... Nečemo hoditi niti po prvi, niti po drugi poti. Po prvi poti ne, ker smo Nemci element reda, čegar poklic je bil vsikdar graditi, ne pa rušiti. Mi bomo torej v našem listu iskreno uveljavljali stališče, ki daje državi, kar je država, in to v interesu države in v interesu Nemcev. In kolikor poznamo razmerje, je to tudi volja pretežnega dela nemškega prebivalstva. Zato bomo radi otvorili predalec svojega lista tej politični smeri.

Gotovo, to ni nobena do neba vriskajoča konfesijska k državi. Tega ne more danes nihče od nas zahtevati in ne pričakovati. Toda to priznanje je pošteno in brez zadržka. Ne narekuje ga ljubezen, nastalo je marveč iz političnega prevdanka in razuma. In to konfesijsko smo izrekli ne brez težkih skrbí za svojo narodno bodočnost. Naša država pa si lahko in mahoma pridobi polno ljubezen, da ljubezen vseh svojih nemških državljanov, ako ne bo stremila za tem, da nas raznarodi. Mi hočemo

ljubezen in čuvstvanje Korošca. Da bi imeli še več takih ljudi! Pa tudi Kraševci in Primorci so se hitro zvičeli v novi miliji. Kar pa me je iznenadilo, je bila sodbja, ki sem jo čul na več krajih, da bodo imela največjo zaslugo za našo zmago pri plebiscitu — naša kmetijska dekleta. Pravili so mi, da so to najboljše, najvstrajnejše agitatorice, ki dostikrat prednjačijo tudi po zavednosti. Sploh je velike koristi za nas, da glasujejo tudi vse ženske, ki so nad 20 let stare. Njihovi glasovi bodo znatno premaknili razmerje obeh strank v našo korist. Frapiralo me je, kako iskreno so na pr. stare ženske izražale željo, da bi Nemcev več ne bilo nazaj, in kako je bilo opazovati vidno olajšanje, ko sem jim zagotavljal, da stoji povsod dobro naša stvar in da je popolnoma gotovo, da zmagamo.

Negotovost položaja, to je tudi orožje, s katerim operirajo nemškutarji. Neprestano širijo govornice, da bomo morali zapustiti vse ozemlje severno od Drave, prav tako, kakor smo morali zapustiti Celovce. Vse to iz namena, da strašijo omahljivce, ki se po svoji naturi nagnejo tja, kjer je uspeh bolj gotov. Na tihem obetajo nemškutarji maščevanje in se delajo, kakor da jim je zmagata absolutno zagotovljena. Stvar ni slabo preračunana, zakaj na premožnih krajih sem

ostali Nemci in zahtevamo, da država spoštuje to našo voljo. Ako bo država to storila — in to ni samo naš, marveč tudi edinstven državni interes — potem, toda samo potem se bo spreminil sedanji zakon razuma v zakon nagnjenja... Kar predvsem potrebujemo, so nemške šole za nemške otroke. To je naša glavna zahteva. Da mora v nemških šolah zavzemati važno mesto negovanje slovenskega jezikovnega pouka, se razume samo ob sebi, toda nemško dete se mora učiti v svojem materinem jeziku računati, peti in misliti. Vzgojevati jo morajo nemraro nemški učitelji, ker samo ti se morejo živeti v njegovo dušo in samo ti morejo spoštovati njegovo narodno čustvovanje. (Ko so bili Nemci gospodari položaja, teh načel niso priznavali, še se sedaj priznavajo ta načela, ko so potisnjeni v isti položaj, v katerem smo bili Jugoslavlani stoletja! Opomba ured.) Nadalje zahtevamo uporabo liberalnega, pravičnega društvenega zakona tudi za nas Nemce. Mora se nam dovoliti, da snujemo politična in nepolitična društva, seveda v državnem okviru. Končno izražamo še zahtevo, da se zopet vzpostavi svoboda tiska, ki je prvi pogoj vsake državne svobode. Tudi glede vprašanja izgonu nadležnih elementov iz države bi bila umestna sedaj, ko so določene meje, korenita izprememba. Država reže v svoje lastno meso, ako izgonja svoje nemške državljanje. Tudi iz človekoljubnih ozirov se sme posegati po izgonu samo v onih slučajih, ki ne pripuščajo druge rešitve... Našo državo obdajajo skoro krog in krog sovražni sosedje. Vzrok za to sta zavist in slabost. Zato potrebujemo država zveste in zanesljive državljanje v svojem lastnem interesu. Mi Nemci smo bili, to uči zgodovina našega naroda, vselej in povsod državotvorni narod. Ostali bomo to tudi v naši novi domovini, in sicer tem raje, čim pravičnejše bo država nastopala napram našemu ljudstvu. Nečemo tvoriti države v državi, pač pa hočemo ostati Nemci. Da je naša srčna želja, da postanejo odnosi naše nove domovine k Avstriji čim tesnejši in prijateljski, nam ni treba še posebej naglašati. Politično je sprazum takisto mogoč, da, naravnost potreben in sicer iz obojestranskega interesa. Naša država mora biti zavarovana v hrbtu, ako napoči dan obračuna z Italijo, ki je nas oropala naših pristanišč, in tudi Avstrija se bo skoro dokopala do prepričanja, da je slab »prijatelj« tisti, ki se sicer zavzema za Radgono, pri tem pa spravi v žep vsjo južno Tirolsko...

Mi registriramo to izjavo, ki gotovo ni brezpomembna. Zdi se pa, kakor da imajo celo mariborski Nemci resnobnejše pojme o Jugoslaviji, kakor naši klerikalci in drugi »opozicionalci«.

Dr. J. Hacin:

Vprašanje premoža.

Dovoljujem si obrniti pozornost širše javnosti na dejstvo, ki je važno nad druge in kateremu bo morala naša vlada in vsi politični činitelji posvečati v bodoče vsjo svojo pažnjo.

Znano je, da je imel dne 1. in 2. t. m. Najvišji Gospodarski Svet posvetovanje v Londonu. Pri teh posvetovanjih so bili navzoči zastopniki Velike Britanije, Francije, Zedinjenih držav, Italije in Belgije.

Zlasti mnogo časa je posvetil Gospodarski Svet krizi v svetovni produkciji premoga, o kateri je obširno poročal gospod Hoover, ki vodi ameriško akcijo za preskrbevanje Evrope z živili in drugimi neobhodnimi potrebami. Svet je smatral, da je situacija v produkciji premoga neizmerno težka. Posebno se je pečal tudi z izredno tež-

kim položajem, v katerem se nahaja Italija glede preskrbe s premogom.

Sklenilo se je ustanoviti posebni Najvišji Svet za premog, ki ima nalogo dvigniti produkcijo premoga zlasti v Srednji Evropi in skrbeti deloma tudi za njegovo razdelitev. Odposlanci tega Sveta so že šli zlasti na Češko in Poljsko, da preučirajo, na kakšen način bi se tam dala dvigniti produkcija premoga.

O Hooverjevemu poročilu o produkciji in potrebi premoga so časopisi mnogo pisali, vendar je bil tekst tega poročila objavljen v francoskih listih šele teden dni po konferenci sami. V tem poročilu je Hoover izjavil, da bo mogla Amerika eksportirati bodoče leto le 1 do 2 milijona ton premoga na mesec, kar ne pomeni ničesar z ozirom na ogromno potrebo Evrope. Ako se ne vpoštevata Rusija in balkanske dežele, je produkcija premoga v Evropi v času od leta 1914 pa do leta 1919 padla z letnih 680 na 443 milijonov ton ali za 35%. Evropa producira sedaj mesečno 20 milijonov ton premoga manj nego pred vojno.

Zastopniki Anglije so izjavili na imenovani konferenci, da Anglija, ki rabí za pokritje lastne potrebe letno 124 milijonov ton, bodoče leto ne le ne bo mogla premoga izvažati, ampak ga bo morala še celo uvažati.

Evropski kontinent je torej odkazan v celem na svojo lastno produkcijo.

Ta ameriška in angleška izjava je bila posebno hude udarec za Italijo, ki je bila doslej glede premoga navezana glavno na Ameriko in Anglijo.

Kar se tiče kontinenta, stojija najbolje (vsaj na papirju) Francija in Belgija. Francija ima — po Tempsu — letno potrebo 30 milijonov in letno produkcijo 15 (pred vojno 40) milijonov ton premoga, razven tega pa pravico, zahtevati ga od Nemčije prvo leto miru do 27 milijonov ton. Sarska kotlina v produkciji ni všteta. Glasom istega lista pokriva le-ta približno porabo Alzacije in Lotaringije, ki ni všteta v porabi.

Belgija, ki je jako važna producentinja in ki ima pravico zahtevati tekem prvih 10 let miru letno 8 milijonov ton, se je videla pričetkom tega (ali koncem minulega) meseca prisiljena, prepovedati izvoz v vse dežele razven na Francosko.

V najtežji situaciji je bila Italija, ki doma ne producira takorekoč ničesar. Zaloge njenih železnic so zadostovale pred nekaj tedni za 14 dni, vsled česar je bila Italija početkom tega meseca prisiljena znatno omejiti svoj železniški vojni red. Vendar se ji je — mislim, da že na konferenci v Londonu — posrežilo dobiti od Francije zagotovilo, da ji bo pošiljala iz Sarske kotline dnevno 1200 ton. Ravnotako tudi Tittonijev obisk v Belgiji ni ostal brez uspeha, kajti Belgija je obhvalila pri tej priliki, da bo pošiljala Italiji dnevno 2000 ton. Skupno ima Italija torej zagotovljenih od teh dveh dežel 3200 ton dnevno, ali mesečno 96.000 ton, kar ni posebno mnogo, ako se pomisli, da normalna mesečna potreba Italije znaša 1 milijon ton. Razven navedenega ima Italija pravico zahtevati od Nemčije tekem prvega leta miru 4 in pol milijona ton premoga. Ali zadnja količina se bo najbrže precej skrčila, tako kakor tudi francoskih 27 in belgijskih 7 milijonov ton, kajti produkcija premoga se je zmanjšala glasom francoskih listov v nemških rudnikih od premirja sem za 40% in zadnje brzojavke iz Basla oz. Weimaria javljajo, da je Etenta 40 milijonov ton, katere ima pravico zahtevati od Nemčije prvo leto, znižala na 21 milijonov ton, očitno, ker ni bilo najmanjše nade, da bi Nemčija pri svojih

zmanjšanih virih mogla dobaviti celo množino, ki jo dolguje.

Najslabeje situirana dežela je Avstrija, kjer bo če vse ne vara, prihodnjo zimo beda dosegla do sedaj nepoznane dimenzije, kajti, da bodo Čehi in Poljaki mogli in hoteli dobaviti toliko, da ne bo potreba zapreti tovarov, ustavit vlakov, ugasniti plinaren, ustaviti električnega toka in tramvajev, je malo verjetno. Nemčija bi hotela, pa ne bo mogla dobavljati tega, ker so njene obveze napram Ententi prevelike. Z zimo se bo Dunaj pogreznil v meglo, temo in mraz, spremljan najbrže od lakote, kakor je svet ne pozna. Podobno bo tudi z ostalo Avstrijo. Antanta ne bo mogla mnogo pomagati, ker niti lastne potrebe ne bo mogla kriti.

Kaj bo pa z nami?

Cujem, da stoji naša produkcija z uporabo v razmerju 5:8 (5000 ton dnevne produkcije proti 8000 tonam dnevnepotrebe). Po mirovni pogodbi z Bolgarijo bomo imeli pravico zahtevati od Bolgarije borih letnih 50.000 ton. Vprašanje je pa še tudi, bomo li tudi to ponižno množino v resnici dobili. Na pomoč od drugod iz tujine pri zgoraj opisani svetovni situaciji skoraj ni računati. Le pri Čehih ali Poljaki bi se dalo morda kaj dobiti s pravočasnimi pogodbami, kajti vedeti moramo, da je za premogom sedaj prava svetovna gonja in je prav zelo verjetno, da bomo mi tudi pri dirki prišli zadnji. Pripomniti je, da je tudi v poljskih rudnikih produkcija zadnji čas jako padla: v Gornji Sleziiji, ki pripade Poljski, z letnih 40 na 26 milijonov ton in v Dombrovi z letnih 9 na 6 milijonov ton. Razven tega bo tu mnogo bližjih odjemalcev, ki z velikim glasom kričijo za tem premogom.

Glavno skrb moramo posvetiti zvišanju domače produkcije, kajti edino je odvisno, ali bodo prihodnjo zimo delale naše tovarne in vozile naše železnice ali pa ne. Ni mi treba opozarjati na to, da je delo vseh ostalih panog uprave nemogoče, ako tovarne ne morejo producirati in železnice ne prevažati. Tu je konec trgovine, oskrbe z živili in drugimi neobhodnimi potrebšččinami in v današnjih razmerah vsega državnega življenja sploh. Od tega, kako si bomo znali pomagati v tej svetovni premogovni krizi, je jako mnogo odvisen notranji mir in notranja konsolidacija naše države, pa tudi naša mednarodna veljava.

Iz tega je pa tudi videti, kako neizrečeno važnost ima danes ministristvo za rudnike in gozde, ki s pametnimi odredbami more produkcijo premoga znatno zvišati. Od nje je odvisno v prvi vrsti, kako bomo preživeli bodočo zimo in to ministristvo stoji danes po svojem pomenu med prvimi in najvažnejšimi.

Upajmo, da se popolnoma zaveda svojih dolžnosti napram proletarijatu in celemu narodu!

Pismo iz Avstrije.

Gradec, 10. septembra.

Za vojske se mesto vnanje ni mnogo izpremenilo. Od zahodne strani so med vojsko zgradili lepo stopnišče na grad. »Delali so ga Rusi in se zove Russenstein«. V Gosposki ulici dovršujejo dve bančni palači »Wiener Bankvereina« in »Depositbank«, štajerska eskontna banka ima tudi lepo novo palačo. Mesto ima socialdemokratskega župana Muhliča, ki je vsled pomanjkanja drobiža izdal občinski novce. V prometu so rujavi listki po 10 in 20 v, imenujejo jih veliki in mali Muhlič. Mesto je upravičeno izdati do 1 milijona takega drobiža. Prometu dobro služi, in je na vsak način okus-

nasprotovallnosti; hvalil je prehrano, ker je zdaj jesti dovolj in tudi ne dražje ko preje. Vsled tega da si Nemcev ne želi nihče nazaj.

Cudil sem se, da me otroci niso nikjer pozdravljali nemško, temveč le slovensko, kar doslej vsekakor ni bilo običajno. Da na slovensko vprašanje nisem dobil slovenskega odgovora, se mi je zgodilo le v Rožku, Borovljah, Ribnici, Velikovu. Pozna pa se, da so jo najhujši nemškutarji popihali s Folksverovci, ker so marsikje zaprte največje gostilne in trgovine. Opažati je, da je n. pr. učitelstvo v mnogih krajih ostalo doma, tako da imajo naši učitelji težave radi stanovanj; kjer je odšel učitelj, pa je vsaj njegova družina gotovo na mestu.

Ni nadalje brez pomena, kdaj se vrši glasovanje. Prebivalci v gorah, n. pr. Sela v Karavankah, kjer so najbolj zavedni, bi pozimi ne mogli po zasneženih potih v dolino. Čul pa sem tudi ugovor, češ, ravno njihova zavednost je porok, da bi kljub težavam tudi pozimi izvršili svojo dolžnost. — Tovarniški delavec, ki sem se mu pridružil na poti iz Podljubelja v Borovlje, je tožil, da je bil interniran v Ljubljani, dasi je bil popolnoma nedolžen, češ, pravi Nemci so jo popihali, nas so pa zagnali. Sicer pa ni bilo onaziti nikake

mel župnika v vladu Borovlje-Podroščica, ki nam je ponujal svojega »Slovenca« od nedelje, 10. avgusta, kažoč nam v njem sentimentalno-pesimističen članek, ki je tožil nad možnostjo, da nas v Parizu porinejo zares čez Dravo. »Saj si ga ne upam pokazati doma«, je dejal, »tak članek jemlje korajžno ljudem. Če se članek boji, naj molči, ker z zdihovaljem prav ničesar ne koristi, škodi pa, ker nagiblje ljudi v dvom.« Slično bi se bržkone lahko zgodilo z vsakim našim listom, ne le s tem, ki je prizadet v popisnem slučaju.

Čul sem v Borovljah hvaliti lojalnost socialistov. Uvidijo absurdnost dosedanjega narodnostnega razmerja, žele le, da bi se prehod v novo dobo izvršil stopnjema, da bi se upošteval na pr. dosedanjí šolski sistem in se polagoma uvedel slovenski pouk. Odrasli se v dveh, mnogostevlino obiskanih tečajih uče književne slovensčine. Ako izvrši ljubljansko strankino vodstvo svojo narodno dolžnost, se narodno razmerje v Borovljah in Bistrici gotovo predrugači nam v korist. — Tovarniški delavec, ki sem se mu pridružil na poti iz Podljubelja v Borovlje, je tožil, da je bil interniran v Ljubljani, dasi je bil popolnoma nedolžen, češ, pravi Nemci so jo popihali, nas so pa zagnali. Sicer pa ni bilo onaziti nikake

nasprotovallnosti; hvalil je prehrano, ker je zdaj jesti dovolj in tudi ne dražje ko preje. Vsled tega da si Nemcev ne želi nihče nazaj.

Pred vsem pa je treba od občine do občine šele dognati in popisati, kdo je upravičen glasovati. Vsekakor je to vzprijči, velikih sprememb zadnje dobe še težko in komplicirano delo. (Dalje prih.)

nejši nego marke. Ker se tega drobiža gotovo mnogo ne bo vrnilo v zameno, kajti že razni nabiralci obdržijo znatne svote, mesto pri tej akciji naredi dobro kupčijo. Življenje je v Gradcu kakor v Nemški Avstriji vobče zelo slabo, za meso, ki stane 30 K kilogram, je trda, za mast še trša, kruh je zelo slab. Gostilne kar se tiče hrane, kakor prenočišče so v cenah razmeroma zmerne. Velika mesta so prenapolnjena. Potovanje je zelo težavno, vlaki prenapolnjeni. Za Gradec je zelo težko dobiti dovoljenje. Na železnica je bil pretekli teden štrajk, izvemši proge južne železnice. Promet funkcionira slabo, vlaki prihajajo z zamudami po več ur. Ljudstvo je apatično, želi si reda in miru ter nasitenja. Gostilne so polne, posebno kadar je na razpolago pivo. Alkohol ima, kakor pri nas žalibog, tudi tam svoje obilne častilce. V listih se mnogo razpravlja o polomu, izdatki so velikanski, že za uradništvu gredo silne svote. Naš stari prijatelj »Grazer Tagblatt« piše še vedno strupeno, ali prebivalstvu malo ugaia hujskanje, ker vidi, da jih je vedlo v propad. Tudi »Grazer Tagblatt« sam je vedno še v malo ugodnih razmerah, govorilo se je, da bo podjetje prodano. No na zunaj se je izpremenil in se zove sedaj »Neues Grazer Tagblatt«. Zresnil se pa menda ne bo. Graški nemški listi zelo čutijo prepoved, ki obstoja za nemške liste glede dohajanja v Jugoslavijo. Imeli so pri nas mnogo naročnikov. Srčna želja jim je, da bi mogli zopet prodajati svoje modrosti v naše kraje. Življenje je zelo težavno, celo za težke denarje je zelo težko dobiti živila. Obetajo si boljših časov vsled nove kompenzacijske pogodbe z našo državo. Tiste godnjače pri nas, stare zagrizene avstrijske kate, bi morali poslati za mesec dni na stradalno kuro v Nemško Avstrijo, potem bi prišli skesani in zlačenji domu. Izseljenim Nemcem se zelo toži po dobrih časih pri nas. Kdor od nas potuje iz potrebe, naj si vzame hrane seboj, sicer ga bo želedec glasno opominjal, da je v tujini. Kakor povsod, opičijo razni laški junaki tudi po Gradcu, kjer imajo na kolodvoru celo svoje poveljstvo. Delajo pridno kupčije in si služijo novce, dobrikoajo se Nemcem, ki pa škripljejo z zobmi, ko vidijo šopiranje teh zmagonenosnih zastopnikov velike Italije. Nas Nemci ne marajo, ali Lahov tudi sedaj ne priznavajo kot enakovredne vojske. Celo sedanja »Volkswehr«, ki ni posebno disciplinirana, ne ceni visoko tega laške militarizma. V Gradcu obstoji jugoslovansko zastopništvo (Klosterwiesgasse 5/I). Načeluje mu nadsvetnik g. dr. Toplak. Ker je mnogo naših ljudi na delu in v službah po avstrijski Stajarski ter obstoje živahni gospodarski stiki s Spodnjo Stajersko ima zastopništvo mnogo posla. Potrebno bi bilo, da bi smelo saj za naše ljudi dajati v svojem delokrogu potna dovoljenja in dovolila za selitve v domovino. Sedaj so preveč od Dunaja, in je poslovanje preokorno. Stranke, naši ljudje v tujini, trpe škodo v nujnih slučajih in tedaj, kadar so brez sredstev, na ulici, pa ne morejo domu.

Pred tremi dnevi so v republiki avstrijski zopet uvedli cenzuro. Potrebno utemeljujejo s tem, da treba preprečiti zanašanje nemško - avstrijskega premoženja, katero baje beži čez južno mejo v Jugoslavijo. Če zanašajo nemški kapitalisti čez našo mejo svoj bankerotni papirni denar, je nam oživljena cenzura pisem in druge pošte le ugodna. Žalibog je cenzura preslabo sredstvo za prekanje pičice, ki so si z vojnimi dobički in verižništvom pridobili kričivo premoženje. Verižništvo cvete seveda bujno tudi v Avstriji, proti tej kugi bo treba složnega postopanja vseh držav. Iztrebiti sicer ne bo lahko tega gorja. Raznim jugoslovanskim trgovcem, ki poslujejo na Dunaju, skrbno pomagajo židje, ki smo jih izpoznali svoj čas v stari Ljubljani.

Meščanska šola v Ljutomeru.

Na moj članek Meščanske šole ni Ljutomer dobil sem sledeče pojasnilo:

»Vaša izvajanja v imenovanem članku ne odgovarjajo povsem resnici ter bi lahko v ljudstvu zbudile sumničnenje proti enemu ali drugemu zavodu in prizadetim funkcionarjem.«

Res je sicer, da v našem nekdanjem tako probujenem trgu danes ni tako požrtvovalnih in navdušenih delavcev na narodnem polju, zato pa pride na ostale preveč dela. Tako je tudi glede ustanovitve meščanske šole! Nismo pozabili na njo, a odlagali smo nekoliko predolgo s prošnjo za ustanovitev meščanske šole v našem trgu, nekaj pa je krivo temu tudi to, ker smo mislili, da bo šolska

oblast sama izprevidela potrebo meščanske šole v Ljutomeru.

Ko smo pa povodom razpisa učnih mest na meščanskih šolah uvideli, da je šolska oblast na Ljutomer pozabila, podal sem se jaz v spremstvu sedanjega okr. šol. nadzornika g. Koropca k višjemu šolskemu svetu, da tamkaj potrebo meščanske šole utemeljiva ter ustanovitev iste izposlujeva. Ko sva gospodom pri višjem šol. svetu zagotovila, da tukajšnji merodajni faktorji (okr. zastop, posojilnica, občina) vse zahtevane pogoje izpolnijo, obljubili so nama in naju zagotovili, da se že leto ustanovi meščanska šola v Ljutomeru. Predložili smo višjemu šol. svetu pravilno podpisano reverz, v katerem se izpolnitev pogojev zahtev zagotavlja in sedaj vsak čas pričakujemo imenovanje ravnatelja in učitelja.

Za meščansko šolo nameravamo kupiti prejšnjo nemško šolo ter so naši tozadevni fondi tako narastli tekom let, da bomo to lahko storili.

Dr. Gottweissova ustanova še obstoji v znesku 21.000 kron; od teh je prej nemška občina 8000 K podpisala za vojno posojilo!

Tudi rezervi, ki jo je že Ljutomerska Posojilnica nabrala za meščansko šolo, še obstoja in znaša danes okoli 50.000 kron.

Res je sicer, da smo svoječasno Salezijancem v Veržeju posodili 10.000 K, ker se nam je zagotavljalo ob času zidanja, da se bode v samostanu ustanovila kmetijska šola. Ko smo na videli, da se ta obljuba ni izpolnila, smo znesek iztirjali in ga tudi dobili v celem znesku vrnjenega.

Podali in razjasnili smo vam, ki vas cenimo in spoštujemo kot soustanovnika naše Posojilnice, stanje fondov in pripravljalega dela za meščansko šolo. Ker pa nečemo, da bi se v tej zadevi po časopisih razvnela kakšna časninarska polemika, prosimo vas, da na podlagi podanih podatkov sami v »Slov. Narodu« pojasnite svoje prvotno pisanje ter povdarite, da se je za ustanovitev potrebne meščanske šole v Ljutomeru vse potrebno ukrenilo in da z vsoto gotovostno pričakujemo otvoritev iste v letošnji jeseni.

Za vaše vrlo zanimanje narodnega, vzgojnega in izobraževalnega dela v kraju vašega nekdanjega uspešnega učiteljevanja in narodnega dela se vam najpriščneje zahvaljujem ter ostam z odličnim spoštovanjem udani Ludvik Bahnik, sedanjí načelnik Posojilnice v Ljutomeru.

Za ta zanimiva pojasnila, s katerimi bode prebivalstvu celega Ljutomerskega okraja ustrezno, se gospodu načelniku toplo zahvaljujem.

Ivan Lapajne.

Politične vesti.

— Razkritja o nameravani zaroti v prid Habsburžanov. Berlinske »Vorwärts« poročajo iz Švice, da se je vršila dne 17. avgusta, na rojstni dan bivšega cesarja Karla, velika svečanost na njegovem gradu, katere so se udeležili med drugimi grof Berchtold, knez Windischgrätz, baron Chlumetzky, grof Reverte, konzul Steiner in knez Lobkowitz. Na čelu propagande, ki deluje na to, da bi se zopet vzpostavilo gospodstvo Habsburžanov, se nahaja knez Windischgrätz. Monarhisti so razpredli obsežno propagando, ki ima namen bivšemu cesarju Karlu pomoči, da pride zopet na prestol. Za slučaj, da bi bilo nemogoče spraviti Karla na prestol v Avstriji, se ga hoče proglasiti za ogrskega kralja, dočim bi bil bivši nadvojvoda Fran Salvator kandidat za avstrijski prestol. Istemu listu poročajo baje iz Zagreba: Voditelji Frankove stranke, ki so pobegnili v Švicu, med njimi zlasti znani dr. Vladimir Sachs, je v stalnih stikih s princem Windischgrätzem in bivšim načelnikom tiskovnega urada na cesarskem dvoru na Dunaju. Ti frankovski krogi so tudi v zvezi z monarhisti na Madžarskem. Skupno z madžarskimi monarhisti skušajo razprsti na Madžarskem in Hrvaškem, dobro organizirano propagando za povratak Habsburžanov na ogrski prestol. V svojem načrtu imajo med drugim, da bi se Bosna in Hercegovina odtrgala od države SHS in se s personalno unijo združila z Madžarsko. V Osejku so baje zaplenili 500.000 K, glede katerih je dokazano, da izvirajo iz blagajne habsburške dinastije in da so določene v agitacijske svrhe. Skrivaj se nabira monarhistična belagarda, ki obstoja večinoma iz odpuščenih častnikov in podčastnikov bivše avstro - ogrske armade. Državna policija je prišla na sled obsežni zaroti in je v zadnjih dneh aretirala celo vrsto oseb, ki so posredovale med švicarskimi monarhisti in zagrebškim odborom. — V koliko te vesti odgovarjajo resnici, ne moremo kontrolirati, zdi pa se, da niso popolnoma izmišljene.

— Kaj zahteva dr. Korošec? V pismu, ki ga je pisal ministrski predsednik Ljuba Davidovič načelniku staroradikalne stranke Stojanu Protiću, se nahaja tudi tale odstavek: »Razen tega se je g. dr. Korošec obenem dotaknil tudi zelo važnega vprašanja, čegar rešitev bi zarezala globoko v življenjske interese naše države. Ker pa to vprašanje ni aktualno, saj v tem trenutku ne, sem prešel preko njega.« Našo javnost bo vsekakor zanimalo, katero je bilo ono važno vprašanje, ki se ga je dotaknil dr. Korošec in preko katerega je moral ministrski predsednik preiti na dnevni red. Zato povemo, da je dr. Korošec zahteval od vlade, naj se v naši državi priznajo Vatikanu vse tiste pravice, ki jih je užival v pokojni Avstriji, predvsem pa, da vlada prizna papeški stolici pravico, da imenuje škofo in druge visoke cerkvene dostojanstvenike, ne da bi na to imenovanje imela vlada kakršnokoli ingerenco. Da je ministrski predsednik preko te Koroščeve zahteve moral preiti na dnevni red, se razume samo obsebi, ker naš država pač ne more trpeti, da bi Vatikan svobodno nastavljal pri nas cerkvene dostojanstvenike, ne da bi na izbiro teh dostojanstvenikov kakorkoli mogla uplivati državna vlada, saj bi ta zahteva pomenjala toliko, kakor da se naj naša država odpove delu svojih suverenih pravic na korist Vatikanu. Kdor je pravi jugoslovanski patrijot pač ne more staviti takšnih zahtev, ki bi, če tudi na korist Vatikanu, omejevale suverenske pravice naše kraljevine. Dr. Korošec je doslej slovel kot eden izmed največjih jugoslovanskih patrijotov, zato se nam zdi ne samo čudno, marveč naravnost nečuvno, da prihaja v dobi najhujše državne krize s takšnimi zahtevami, ki jih označuje kot nekaj pogoji, da bo njegova stranka dala državi to, kar je državne. Ali bi ne bilo umestnejše, ako bi se dr. Korošec zavzel za druga bolj pereča vprašanja, katerih rešitev je v eminentnem interesu širokih plasti jugoslovanske katoliške duhovščine? In teh vprašanj je mnogo, zelo mnogo. In naša nižja duhovščina bi mu morala biti vendar dokaj bližja, kakor — Rim.

— Demokratska korupcija. Pod tem naslovom poroča današnji »Slovenec«, da so demokrati imenovali v zadnjih dneh 400 svojih uradnikov, da se »zasigurajo«. Ta vest je od kraja do konca zlobna laž. Poročamo, da se imena teh v zadnjih dneh imenovanih 400 objavijo!

— Čuden demokrat. Včerajšnji »Slovenec« piše pod naslovom »Demokrati mobilizirajo«, da prihajajo naši poslanci, n. pr. dr. Velizar Janković iz Pariza. »Slovenec« se je s tem pripetila ista nesreča, kakor Ničiču, ki je Vesenjaku očital protidržavno politiko, misleč, da je Vesenjak demokrat. Dr. Velizar Janković je namreč znan zagrižen radikalec in Pašičev ljubljeneč. Pašič mu je kum. Janković je tisti gospod, ki je v Parizu predlagal, naj tudi bivše avstrijske jugoslovanske zemlje plačajo vojno odškodnino. Vrhlu tega je znano, da je dr. Velizar Janković bil član protiuslavnega Pašičevega kabineta na Krfu in da je prodajal olje državi. V tej poslednji zadevi je v Narodnem predstavništvu posebna komisija, ki zadevo preiskuje. Ta gospod nima torej nič opraviti z demokratsko mobilizacijo, pač pa je zaveznik klerikalcev, čeprav ga »Slovenec« še ne pozna.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Železničarji. LDU Beograd, 11. septembra. Včeraj je železniški minister dr. Drašković sprejel deset delegatov jugoslovanskih železničarjev. Razgovor se je vršil o zboljšanju stanja železničarjev in o zakonskem načrtu glede ureditve delokroga železniških ravnateljstev. Delegati so odšli popolnoma zadovoljni od ministra.

Zakon o najemninah. LDU Beograd, 11. septembra. Minister za notranje stvari je zahteval preko ministra za pravosodje, naj izreče kasacijsko sodišče svoje mnenje o zakonu glede najemnine, ker so se pojavila različna tolmačenja posameznih odredb.

Paroplovna zveza. LDU Beograd, 11. septembra. S 15. septembrom se prične redna plovba na Donavi med Beogradom in Bratislavom. Na ta način bo dobila naša država direktno zvezo s Čeho - Slovaško.

Poročilo o volilnem zakonu. LDU Beograd, 11. septembra. Včeraj so parlamentarne sekcije izvolile dva člana v odbor, ki naj predloži parlamentu poročilo o volilnem zakonu. Vlada želi, da se ta zakon hitreje reši v parlamentu.

— Filijalka ruske agencije v Zagrebu. Zagreb, 12. septembra. Ruska agencija v Beogradu, kateri predseduje grof Bobrinski, imenovala je predstavnikom svoje filijale v Zagrebu, ki se skoraj osnuje, konzul

larnega svetnika Avelina Vodvačka.

— Majka ruske revolucije v Zagrebu. Zagreb, 12. septembra. Katarina Bereškovskaja, znana mati ruske revolucije, pride v kratkem v Zagreb.

— Tipografski pokret. Zagreb, 12. septembra. Tukajšnje tipografsko osebje se nahaja pred novim pokretom. Jutri nameravajo predložiti svoje nove zahteve po 100% povišanju dosedanjih plač.

— Pomanjkanje papirja v Zagrebu. Zagreb, 12. septembra. Zagrebško časopisje je zopet v zelo neugodnem položaju. Pomanjkanje papirja pri zagrebških novinah je tako veliko, da zadostuje komaj papirja za jutrišnje novine. Ako ne pride naročen papir, se zna zgoditi, da listi v ponedeljek ne izidejo ali da izidejo vsaj v zelo skrženi obliki.

Neodrešena domovina.

LASKE KOMEDIJE.

Odhod Lahov z Reke. Njih povratek. LDU Reka, 12. septembra. Predvčerajšnjim in včeraj so odhajali iz Reke oddelki italijanske vojske. Odšlo je topništvo 6. poljskega polka, konjeničstvo 4. polka, berzaljeri 8. četa, alpinisti oddelki brigade Sesia, dalje 201. in 202. pehotni polk. Odhajali so v manjših oddelkih, tako, da jim reški italijanski niso mogli prirediti manifestacij. Snoči sta dobili italijanski vojni ladji »Dante Alighieri« in »Emanuele Filiberto« povelje, da zapustita luko. V ta čas je Consiglio Nazionale vzdrževal zveze z že odšlo brigado grenadirjev, in sicer potom društev »Giovane Italia« »Sursum Corda« in »Giovane Fiume«. Ta društva so razvila silno agitacijo, da nahujskajo vojske k uporu, da ne bi zapustili Reke. Italijanski častniki, ki so bili demobilizirani, so ostali na Reki in so vneto agitirali. — Ze ponoči od četrtka na petek je dezertiralo z imenovanih italijanskih ladij par sto mornarjev, ki se nikakor niso hoteli vrniti na ladji. Vojna ladja Emanuele Filiberto je danes ob 7. vendar odšla z Reke, dočim »Dante Alighieri« ni mogel odpluti, ker so kurjači pokvarili stroje in dezertirali. Snoči je imelo italijansko društvo »Giovane Italia« sestanek, na katerem so določili svoje stališče in odredili vse potrebno za nadaljno akcijo. Ze zgodaj jutraj je izdal general, poveljnik general Pettaluga, na podlagi 4. točke o premirju naredbo, po kateri je prepovedano vsako sestajanje, zbiranje, kričanje in odpor proti vojaškim odredbam. Kdor bi se pregrešil zoper to, bi prišel pred vojni sodišče. Vzhic temu je zgodaj jutraj hodilo okoli par neodgovornih mladitjev in zahtevalo, da se zapro vse trgovine, Med 10. in 11. uro je zazvonil patricijski zvon, kar je bilo dogovorjeno znamenje, naj gredo vsi s cvetjem in zastavami na istrsko mejo, da tam sprejemajo grenadirje in ardite, ki pridejo od Kormina in Tržiča, da osvobodijo svoje brate. Reški prostovoljski bataljon »Sursum Corda« je prišel v orožju, ki so jim ga Italijani ponovno oskrbeli. Pri sprevedu so sodelovali pobegli mornarji in častniki. Okoli 11. dopoldne se je pojavil v mestu prvi nato pa ostali oklopni avtomobili. Vsi so bili polni municije, vodili so jih italijanski vojski in člani prostovoljske čete. Na njih je bilo mnogo civilistov z zastavami. Avtomobili, ki so se baje samovoljno povrnili, so vozili po ulicah in hujskali ljudi. Po obhodu je šel en avtomobil pred guvernerjevo palačo in nameril proti poslopiju strojnice, dočim je oddelke karabinierjev, kakor to pričajo uradniki kvesture, ki se nahaja nedaleč od tega poslopja, s silo spravil angleško stražo na tovrni avtomobil in jo odpeljal odtod, tako, da je ostala guvernerjeva palača v italijanskih rokah. Angleško stražo in poedine vojske so italijanski na ulicah nsovali in izžvižgavali. Medtem so se vrnili tudi oddelki 201. in 202. pehotnega polka in nekaj topništva. Oddelke brigade »Regina«, ki je bil poslan v polni bojni opremljeni, ni mogel ali znal (?) preprečiti povratka upornih vojakov. Manifestacije so potem, ko so osvojili predstaništvu, proglasili aneksijo Reke Italiji. Do krvi, razen malega incidenta z Angleži pred pomorsko vlado, ni prišlo. Kasneje so zaprli vso demarkacijsko črto proti Bakru in ostali Hrvaški in niso pustili nikogar čez. V Bakru in okoliških krajih so se širile najfanatičnejše vesti, ki pa so bile po večini brez podlage. Italijanski Consiglio Nazionale je znal v kratkem času vsi stvar uprizoriti. Danes med 9. in 10. uro so videli dr. Grossiča, predsednika italijanskega Narodnega sveta, na pomolu Adamich v živahnem razgovoru s poveljnikom italijanske torpedovke »Nullo«, Consiglio Nazionale pa ni deloval odkrito in neposredno, temveč se je posluževal pri tem že imenovanih društev. — Danes se je vrnila na Reko angleška križarka »Cardiff« s 500 Maltežani, ki so namenjeni za angleško policijo na Reki. Angleži policije še niso prevzeli v svoje roke, zato so Maltežani ostali na parniku. Francoska in angleška posadka sta bili ves dan konsignirani.

Slovanski svet.

Za Tešin se bo glasovalo. LDU Pariz, 11. septembra. (DKU) Vrhovni zavezniki svet je v soglasju s Čeho - Slovaki in s Poljaki sprejel načelo, da mora o usodi tošinskega ozemlja odločiti ljudsko glasovanje.

Mirovna konferenca.

Podalšan odlog za pogajanja o podpisu. LDU Pariz, 11. septembra. (DKU) Po mnenju lista »Tempsa«, bo odlog, ki se je dovolil Rumunom in Jugoslovonom za podpis nemško - avstrijske mirovne pogodbe in ki poteče dne 13. septembra, najbrže podalšan.

Antanta in Rumunija. LDU Pariz, 12. septembra. (DKU) »Echo de Paris« poroča: George Clerk, ki je došel kot odposlanec vesil v Bukarešto, je stavil v imenu Antante rumunski vladi naslednje štiri zahteve: izprazniti Madžarske, ustavitev rekvizicij na Madžarskem, izročitev vsega materiala, ki je bil rekviriran na Madžarskem, komisiji za odškodnino in obnovo in končno izjavo, s katerimi pogoji bi bila Rumunija pripravljena, sodelovati z Antanto pri reševanju madžarskega vprašanja.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Turška vstaja proti Bolgarom. LDU Versailles, 11. septembra. (DKU) Kakor poročajo iz Aten, so izbruhnile v Zahodni Traciji vstaje Turkov proti Bolgarom. Bilo je več spopadov, pri katerih je bilo ubitih mnogo Bolgarov.

Sokolstvo.

»Sokol« Medvode priredi v nedeljo, dne 14. septembra ob 13. uri, ob priliki svoje ustanovitve javno telovadbo, združeno z veliko vrtno veselico na prijaznih Jarčevih prostorih. Pri tej priliki imajo bratska društva »Sokol« Kranj,

Škofja Loka in St. Vid delne zlete v Medvode, kjer tudi nastopajo. Pri slavnosti sodeluje sokolska godba na lok, ter »Ljubljanski Zvon«, ki priredi s polnoštevilnim zborom koncert. Da dostojno in veličastno proslavimo ustanovitev medvoškega »Sokola«, vabimo tem potom še enkrat vsa bratska društva in vse prijatelje Sokolstva, da se te slavnosti v velikem številu udeležijo. — Torej v nedeljo vsi v Medvode! Do svidenja zdravo!

Sokolski zlet v Celje. Pozivljamo vse brate in sestre, ki se udeležijo zleta v Celje, da si preskrbe za polovično vožnjo legitimacije Slov. Sokolske Zveze, ki jih dobe v Narodnem domu I. nadst. Vožnja v Celje in nazaj stane 17 K 40 v. Iz Ljubljane odhajamo jutri ob 4:43 uri jutraj in se vračamo iz Celja ob 6:43 uri zvečer, tako da smo ob 9. uri v Ljubljani. Pisarna Slov. Sokolske Zveze je danes odprta do 8. ure zvečer. Zbirališče jutri jutraj ob 4. uri na južnem kolodvoru. Sokolskega zleta v Celje se udeležijo tudi srbski in hrvaški Sokolstvo v večjem številu.

Jezdni odsek Sokola. Jezdni odsek sodeluje pri zletu SSZ, dne 21. septembra. Člani, ki se udeležijo tega nastopa, se morajo prijaviti najkasneje do torka, dne 16. septembra pri br. Frnaketu (tvrda Globočnik & drug, Gosposka ulica). Nastop le članom jezdnega odseka dovoljen.

Redne vaje jezdnega odseka se zopet prično v torek, dne 16. septembra. Vaje se vsled odbovega sklepa vrše vsak torek, četrtek in soboto, od 7. do 1/29. zvečer v jahalnici na Bleiweisovi cesti. Prihlasi se lahko vsak član ob označenih dneh in urah v jahalnici.

Sokolski dan v Šmartnem-Litli. V nedeljo, dne 7. septembra je imel Sokol Litija-Šmartno svoj veliki dan, dan obračuna svojega dela, javno telovadbo v proslavo 10letnice svojega obstoja. Ze ob prvem jutranjem svitu se je polnilo telovadišče. Tekmovalci in tekmovalke so se zbirali k društveni tekmi, ki je v polni meri dosegla svoj namen, saj se je iste udeležilo skoro vse članstvo in članice in dosegli prav lepe uspehe. Po dokončani tekmi vršile so se skušnje za popoldanski javni nastop. Ze dopoldne je občinstvo pozorno sledilo tekmi in skušnjam, saj ima skoro vsaka družina kakega člana v sokolski telovadnici. Ko so došli z popoldanskim vlakom gostje iz Ljubljane se je vršil spreved z godbo in trobentači na čelu iz telovadišča v Litlji v prijazno Šmartno. Vse občinstvo je prisrčno pozdravljalo spreved, zastave in cvetke, visoko v nebu segajoči mlaji in topiči so označevali daleč na okrog, da je v litijsko-šmarnski dolini sokolski praznik. Po obedi smo pričakali goste iz Posavja, bila so društva iz Trbovelj in Zagorja s prapori, Hrastrnika in drugod. Kmalu po prihodu na telovadišče se je pričela javna telovadba. Prvo je nastopilo 44 deklic in dobro izvajalo 3 vaje s prapori pod vodstvom sester Rogličevih in Fincingerjev. Za njimi prikoraka 55 dečkov-naršačaja, ki so izvedli vaje s palicami vkljub težkim kombinacijam tako točno, da občinstvo ni moglo prenehati s pohvalo. Slika se menja — 30 članov prikoraka k prostim vajam. Štiri župne vaje so bile izvajane tako precizno, da so zadovoljile občinstvo in strokovnjake. Med odhodom članov že prikorakajo članice, 48 po številu. Njih zvezne proste vaje in

Sestop je uspel docela, tako da je le čestitati nemurnemu vadiatelju br. Fincingerju. Nekaj popolnoma novega in izredno krasnega je pokazalo 36 dečkov s svojim nastopom k skupinam. Ta nastop, efektne skupine, sestop in končno pesem »Naša stara prava«, ki so jo peli ti junaki med odhodom, nas je prevzel popolnoma in občinstvo je kipel navdušenja. Požrtvovalni vadiatelj naraščaja br. France Pleničar bo vzgojil tamošnjemu Sokolu v teh mladih srcih krepko oporo za bodočnost. Pri orodni telovadbi smo videli lepe preskoke članice čez konja z ročaji, na drogu in bradlji pa dobro uspele vaje boljših telovadcev. Telovadbo je zaključila krasna skupina vseh oddelkov (177 oseb). Vadiateljskemu zboru in zlasti načelniku br. Lajovicu čestitamo k velikanskemu uspehu in Naprej! — Po razglasitvi izida tekme je pozdravil starosta Sokola Litijskega — Smartno br. dr. Premrov vse navzoče, se zahvalil telovadcem in telovadkam za delo in trud in pozival mladino k vstrajnosti, saj se mora pripravljati za boj za svobodo svojih še zaslužljivih bratov, ki mora tudi tem zasijati. Ta govor — ki naj bi bil priobčen v celoti — besede br. Fincingerja in prisrčna zahvala telovadcev in telovadk svojim vodicim, so napravili mogočen vtis na vse navzoče in pokazali, da je v Litijski Smartnem prava velika sokolska družina, v kateri je vse strnjeno vsled vzvišene sokolske ideje v nerazdružljivo skupino, v kateri delajo »Vsi za jednega, eden za vse!« Zato je vladalo pri veselici, ki se je nato vršila ona bratska nepriljena zabava, ki je mogoča le med onimi, ki se ljubijo in ki so zadovoljni z uspehi svojega dela. Litijsko — Šmarske dame so pokazale, da so vredne svojih vrlih bratov in sester, postregle so nas kot more le ljubeča mati svoje otroke. — Društveni odbor in vadiateljski zbor sta se v polni meri zavdala važne in svete svoje naloge in sta jo izpolnila tako vestno in točno, da je šteti prirediteljev Sokola Litijskega Smartno med najboljše sokolske javne nastope letošnje sezone. Ogromno je moralo biti delo v sokolski telovadnici in društvenih prostorih sploh, ono tiho delo, ki zahteva toliko požrtvovalnosti celih mož, ki se ne da nagraditi in ki vspevajo k novemu še večjemu naporu po svojih, če tudi težko priporjenih uspehih. Celotna, uspešna prireditev je vabila mladino k sebi in priglajala so se k društvu za člane in članice mnogi, ki so doslej stališče ob strani ali v drugih vrstah. — Težko smo se iztrgali vabeči misli, ostati tu, v kraju dela in bratske ljubezni, ko smo odhajali z večernimi vlaki domov. Trdna pa je naša zavest, da pridemo še radoval se uspehov z brati, ki so srečni v složnem, če tudi težkem delu.

Dnevne vesti.

Zenske podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani prirede v proslavo Družbine 30. redne velike skupščine v nedeljo dne 14. septembra t. l. cvetlični dan.

Centrala vsega poslovanja bo v Društvenih prostorih in Narodnem domu. Tam naj se zbere vse gospodične, ki bodo prodajale cvetlice, ob 8. uri jutraj; vsaka naj po možnosti prinese sabo kaj cvetlic in steklenico za denar, prejela pa bo legitimacijo, ki ji da pravico prodajati cvetlice Družbi v korist. Vabijo se tudi gospodje, posebno še gospodje odborniki moških podružnic, na delo v centralo, kjer se tudi hvaležno sprejemajo cvetlice, katere bi občinstvo blagovolilo podariti za naš cvetlični dan. — Trdno upamo, da bo naše zavedno občinstvo, oziroma se še prav posebno na slabe gmotne razmere, v katere je svetovna vojna potisnila našo splošno priljubljeno družbo, požrtvovalno kupovalo cvetlice.

Sestanek celjskih obrtnikov in trgovcev se je vršil 7. t. m. zvečer v prostorih hotela Balkan. Zborovanje je otvoril g. Rebek, ki je pozdravil navzoče funkcionarje, namreč načelnika v ministrstvu za trgovino in obrt g. Jankoviča, podpredsednika deželne vlade dr. Žerjave, poslanca in predsednika likvidacijske komisije dr. Kukovca, delegata finančnega ministrstva v Sloveniji dr. Šavnika, deželnega sanitetnega šefa dr. Orožna. Razvila se je jako živahna razprava o vprašanju trgovsko — obrtnega šolstva na Spodnjem Štajerskem, o ustanovitvi trgovske zbornice, o obrtno — kreditnem vprašanju, kakor tudi o olajšavah upravnega poslovanja pri Centralni upravi za promet za inostranstvom.

LDU Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo je prejelo iz Radgona nastopno brzojavko: Radgona je ključ Prekmurja, ker sta tu edina dva mosta, ki vezeta skoro celo Prekmurje s Slovenijo. Brez Radgona ostane celo severno Prekmurje za dolgo časa v oni gospodarski stiski, v kateri so jo zapuščali boljšavci. Vsa prekmurska trgov-

na teži od nekdanj v Radgono in nima nobenega svojega trgovskega središča. — Vladni tajnik Klobčič.

Deželna vlada razpisuje večje število štipendij za izobrazbo na raznih tehničnih, trgovskih in obrtnih šolah. Pri razdelitvi ustanov se bo upoštevalo tudi obrtniki, ki se hočejo na kakšno inozemski šoli izpopolniti. Zeleti bi bilo, da se prilase ukazatelj, iz izučeni mladeniči tapetniške, sedlarske, plesarske, kolarske, galanterijske, strojarške in lončarske obrti, katerim bi bilo tako omogočeno obiskovati specialne obrtne šole, katerih pri nas nimamo. Prošnje je vlagati do 19. septembra na deželno vlado. Natančnejša pojasnila daje Urad za pospeševanje obrti, Ljubljana, Dunajska cesta 22.

Ljubljanska garnizijska godba. Danes v soboto 13. t. m. ob 18. promenadni koncert v »Zvezdi«. Spored: 1. Auber: Ouvertura k operi »Nema iz Portici«. 2. Ertl: »Velikomestna deca«, valček. 3. Gleisner: Priljubljene operne melodije. 4. Lindsay: »Aisha«. 5. Blankenburg: »Gladijatori«, koračenica.

Ekspozitura Kr. 47. pešpolka, preje gorskega strelskega polka št. 2, se je preselila iz šentpeterske vojašnice v belgijsko vojašnico, 3. oddelek.

Mestna občina kupi poslopje »Mladika«. Drštvo »Mladika« je ponudilo svoje poslopje v vsem inventarjem v Šubičevi ulici v nakup mestni občini ljubljanski. Mestna občina je to ponudbo sprejela in o nakupu bo sklepal občinski svet v svoji prihodnji seji. Kupnina znaša nekaj manj kakor 400.000 kron.

Srbski narodni ženski Savez Slovenkam. Srbski narodni ženski Savez nam je poslal v objavo to-le pismo: »V imenu mater in sestra naše šolske omladine vas prosimo, da izrazite našo najtoplejšo zahvalo našim ljubljanskim sestram na tako presrečnem sprejemu naše dece ob priliki njenega izleta v našo lepo Ljubljano. Naša je radost neizmerna, da je bila naša deca sprejeta pri vas z isto ljubavjo, s katero se je napotila k vam, da spozna te kraje, po katerih je vsako srce od zibelke hrepenelo, da jih nazove kot svojo domovino. Iskreno želimo, da bi moge v čim hitrejšem številu sprejeti sestre Slovenke ob priliki našega prvega kongresa jugoslovanskih žensk v Beogradu, kamor so povabljene, da prisostvujejo veliki in davno željeni svečanosti našega ženskega ujedinitelja kot temelji za nadaljno zajedniško delo. — Predsednica: Danica Krističeva.

Stanovanjska komisija. Pisarna te komisije posluje za stranke že od početka nepretrgoma od 8. do 18. ure. Blejweisova cesta 22/II, vrata 13. Komisija sama je zaposlena po komisijoneli pregledovanjih in po sejah, ki se vršijo po možnosti vsak dopoldan z ozirom na predloženi material, o kojem se ima sklepati. S sprejemanjem drugih kot nepovabljenih strank se komisija sama ne more ukvarjati, ker bi bilo drugače njeno glavno delovanje onemogočeno. Komisija prosi tem potom vse one, ki hočejo resno pomagati, da se stanovanjska beda zmanjša, naj komisiji naznani konkretna stanovanja v policijskem rajonu ljubljanskem, po katerih bi se lahko poseglo. Razlog, zakaj naj se stanovanje, oziroma del stanovanja zaseže, je jasno navesti. V pošte v pridojo po stanovanjski naredbi št. 600 »Uradni List« št. 135: a) rodbinska stanovanja samec, če niso hišni gospodarji ali če nimajo lastnega gospodinjstva, b) stanovanja in drugi prostori trgovcev — nedomačinov, ki niso hišni posestniki, c) stanovanja vpo-kojencev, vdov, zasebnikov, zasebnic, odslovljenih uradnikov, ako vsled odpovedi niso ogroženi eksistenčni pogoji dotične rodbine (n. pr. šolobvezni otroci) ali če ne stanujejo v lastnih hišah; dalje stanovanja tujih podanikov. Za vse osebe, navedene pod točko c), se odpovedna pravica komisije ne nanaša na tiste, ki imajo v Ljubljani domovinsko pravico, ako le ta ne izvira iz določbe § 10, zakona z dne 6. decembra 1896, dr. zak. št. 222 (uradniki). — Razume se, da ostane ime naznanitelja strogo tajno, ker se bo njegov podpis takoj uničil. — Ker je naloga stanovanjske komisije v omenjeni naredbi točno opisana, ne spadajo splošni nasveti in predlogi za olajšavo stanovanjske bede v njen delokrog. Pri tej priliki opozarja stanovanjska komisija še enkrat, da mora vsak, ki reflektira na stanovanje, izpolniti in izročiti takoj vprašalno polo, katero se dobja na vsaki policijski stražnici.

Vse visokošolce iz zasedenega ozemlja pozivljamo, da javijo takoj v svojem in skupnem interesu pisarni za zasedeno ozemlje, šolski odsek, Pražakova ulica 3, svoj naslov, kaj študirajo ali nameravajo in kje. V slovi je moč, zafo se moramo organizirati in sami zastopati svoje težnje, ker jih sami najbolje poznamo.

Neresnične vesti. Po mestu se širi vest, da je bil zopet sprejet v službovanje znanj višji sodni svetnik Sturm, ki je pred prevarantom, ker je imel slabo vest, utekel iz Jugoslavije. Takisto se govori, da je zopet nastavljen sodnik dr. Pavliček. Informirani smo se na merodajnem mestu in izvedeli, da ste obe vesti od kraja do konca izmiš-

ljene. Dr. Pavliček je pač prošil za zopetno namestitev, a je bila njegova prošnja zavrnjena, dasi so jo priporočali odlični čimtelji iz Gornjega grada, Šoštana in Rogatca, kjer je dr. Pavliček preje služboval, dočim nadsvetnik Sturm za sprejem v službo doslej vobče ni prošil.

Teh bankovcev nas reši, o Gospod! Pod tem naslovom piše gosp. dr. Rus iz Celja: Dne 1. septembra, ko smo dobili državni uradniki svoje »masne« plače, kakor vsakega prvega v mesecu, sem nabral ptoim predsedniškega sluga pri uradništvu okrožnega sodišča in državnega pravništvu v Celju za stanovski list »Naš Glas« na skupno položeno naročnino v znesku 432 K, katero vsoto po 7 K je plačal vsak posameznik baš v trenutku, ko je ravnokar sprejel svojo plačo. — Ta denar je prišel potemtakem v roke uradništva neposredno od nakazilnega urada. — Ko sem pa hotel vsoto 432 K doposlati uradništvu v Ljubljano, je poštni uradnik državnopravniškega sluga odpravil s tem, da 13 K (10 K, 2 K, 1 K) ne more sprejeti, ker je žig preveč zabrisan. — Iz svojega sem dopolnil 13 K in poslal slugo zopet na pošto. — Sluga se je v drugič vrnil, češ, da se je pri zopetnem štetju denarja izkazalo, da enega 10 K-bankovca pošta ne sprejme, ker je žig preveč zabrisan. — Kaj bo v tretič na pošti, ne vem. — Gospoda moja! Kako pridejo državni uradniki — pa tudi vsi drugi — do tega, da se »slabo žigosan« denar ne sprejme pri poštnih uradih? Mar je kriv državni uradnik, da mu je izplačal nakazilni urad denar take vrste? Žigosal ga vendar ni ta in tudi ne oni! Časa za to, da bi si pri vsaki umazani kroni, podedovani od falitne avstro — ogrske banke, nataknil človek povečalnik in preiskal mikroskopično žige na njih pristojnost, v sedanjosti, zlasti za državnega uradnika tako trdih dneih, pač ni na razpolago! Sicer je pa slovenski uradnik pri nas vajen — poštenosti in se nanjo zanese a priori tudi na zunaj. Nemška Avstrija je zamenjala vse svoj papirnat denar proti novi izdaji enotnih žigosanih bankovcev, pri nas pa še vedno krožijo te, vsak dan bolj razdrpane in zato že tako ogabne cunje. — Postale so pravi državni škandal! — Ne morem verjeti, da bi se tekom našega skoro desetmesečnega državnega obstoja ne našla prilika za natisnjenje še tako enostavnih jugoslovanskih papirnih vrednot, ki bi zamenjale sedanjo krono. (Gosp. uradnik naj se zahvali za počasnost doslej g. Ninčiču, za počasnost odslej pa njemu in njegovim »opozicijskimi« zaveznikom. V pogodbi z Nemško Avstrijo je dogovorjen tisk bankovcev. V šestih tednih bi bili dovršeni, toda gg. opozicijski nočejo tudi tega, kakor nočejo rešiti drugih nujnih potreb, ker je prvo stranka, potem šele narod, uradništvo itd. Pritožbe tu nič ne pomagajo! Klerikalci so neizprosni.)

Rekvizicije našega vojaštva na Koroškem. Vojništvo je pri svojem prodiranju na Koroškem ponekod rekviziralo živila in razne druge potrebščine. Pozivajo se sedaj vsi oni, pri katerih je morda vojaštvo izvršilo kake rekvizicije, ne da bi doslej poplačalo rekvizirane bлага, naj se najkasneje do 1. oktobra t. l. javijo pri »44. okružni komandji« v Mariboru in zaprosijo za likvidacijo svojega računa. Tej prošnji je priložiti potrdilo dotičnega vojaškega oddelka in označbo osebe, ki je izvršila rekvizicijo; označiti je natančno dotično rekvizirano stvar in njeno vrednost ter navesti kraj rekvizicije in mesto, kjer se je rekvizirana stvar izročila. »Pukovska okružna komanda« izda o predloženih dokumentih reverz, s katerim bo uradno potrdila sprejem teh dokumentov. Stranke, ki so morda izgubile te dokumente, morajo pri svoji občini zanesljivimi svedoki dokazati, da se je pri njih dejanski rekviziralo in da doslej še ni bil poravnani račun za rekvizirano blago.

Prometna zveza med Kranjsko in Koroško preko Jezerskega je nad vse imenitna. Ne bomo govorili o tem, da so že pod staro Avstrijo razpravljali o možnosti železniške proge Sinčavas oz. Železna Kaplja — Kranj, povemo le, da so pred vojno privatniki, kakor tudi država sama prav resno mislili na ustanovitve avtomobilne zveze Kranj — Železna Kaplja in konstatiramo samo, da je že več kot pol stoletja pred vojno redno vsak dan vozila pošta med Kranjem in Železno Kapljo. Med vojno so podjetniku poštne vožnje v Kranju konji baje tako onemogli, da je omejil vožnjo samo med Kranjem in Kokro (fužinami), podjetnik poštne vožnje na Jezerskem je pričel voziti v Kapljo le vsaki drugi dan, pisemsko pošto med Jezerskim in Kokro (fužinami) pa prenasa poštni sel, vsak dan enkrat, razum v ponedeljkih, češ takrat itak ni časopisov. Tako je bilo zadnja leta vojne in tako je še sedaj. Danes, ko je po tolikem trudu vsaj večina Slovenske Koroške pod našo upravo in ko stojimo pred plebiscitom na Koroškem, bi človek pričakoval, da bomo v prvi vrsti izpopolnili prometne zveze, ki vežejo Koroško z ostalo Slovenijo. Pa kdo se zmeni za to, če smo danes na slabšem, kot pred 50 leti. In čemu tudi naj bi se kaj izboljševali. Podjetnikom poštne vožnje gotovo ugađa komoda vožnja, če hoče deželni predsednik na Koroško, se polje itak z avtomobilom, Sloven- sko planinsko društvo pravi, da gredo

turisti lahko v triglavsko pogorje, če hoče iti jezerski župan ali pa drugi srečni jezerski posestniki v Kapljo ali Kranj, se peljejo lahko vsak dan s svojim vozom, navadni Jezerjani naj bodo zadovoljni s svojim lepim krajem in naj si ne želijo v svet, ali naj se potem vstvarja boljša poštna zveza samo za tiste rodoljube iz Kranjske, ki hočejo preko Jezerskega na Koroško, ali pa za tiste Korošce, ki morajo po svojih opravkih v Kranj ali v Ljubljano? Kaj ne, gospodje, to se pa res ne izplača!

Nočno delo pri peklih odpravljeno. Na enketi dne 30. julija in dne 4. avgusta t. l. pri narodni vladi (Poverjeništvu za soc. skrb) se je sklenilo med zadrugo pekovski mojstrov in z Osrednjim društvom za živilske delavce in sorodnih strok za Slovenijo v Ljubljani, da se nočno delo odpravi in se začne dogovor- no obojestransko z dnem 15. septembrom t. j. v ponedeljek z delom v vseh delavnicah v pekovski obrti, od 4. ure jutraj naprej.

Prireditve v Topolšici. Ni bilo godbe na lok. Ni bilo plesa, korijandolov, ne pijače. V smrečini, v zdravilni dolini so igrali igro, igrali tombolo, pisali šaljivo pošto, pošto z rednejšimi, hitrejšimi zvezami, kot je danes navada Gospa dr. Lušickyjeva je režirala igro, vodila telovadbo in ples. Pacientom v razvedrilo, kratek čas, Ciril-Metodovi družbi v dobiček, nikomur v škodo. Otroci počitniške kolonije so igrali kratko igrice, starim zabavno, mladim mikavno, vsem podučno. Naravne so bile branjke, proti pričakovanju elegantnega nastopa gospa in gospod, samega sebe je Korec prekosil. Domači zbor je zapel par pesmic, domači lepili, vse to je bilo na sporedu topolške prireditve. Ker so bili stroški majhni, radodarnost ljudstva precejšnja, znaša čist dobiček 510 kron. Hvala aranžerjem, hvala posetnikom!

Razglas o sprejemu gojenk v kmetijsko gospodinjstvo šole na državni vi-narski in sadijski šoli v Mariboru. Desetmesečni gospodinjstvi tečaj na vi-narski in sadijski šoli v Mariboru se začne dne 4. novembra 1919. Gojenke bodo začasno stanovale ter imele vsjo oskrbo in del pouka v samostanu č. šolskih sester v Mariboru. Pouk je brezplačen in obsega: verouk, slovenščino in spise, vzgojslovje, nauk o živilih, gospodinjstvo in gospodinjstvo, knjigovodstvo, živinorejo, mlekarstvo, vrtnarstvo, uporabo sadija zdravstvo in ravnanje z bolniki. Teoretičen in praktičen pouk v živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu in uporabi sadija se vrši na vinarski in sadijski šoli. Gojenke morajo dovršiti najmanj 16. leto ter plačajo za stanovanje in oskrbo za cel tečaj v denarju 1200 kron in v živilih 200 kg krompirja, 80 kg zrna, 20 kg fižola, 5 kg svinjske masti, 2 litra bučnega olja in 50 jajc. Vsaka gojenka mora prinesiti s seboj: vsaj eno nedeljsko obleko, dve obleki za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, tri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, štiri srajce, šest parov nogavic, 10—12 žepnih robcev, štiri kuhinjske in dva navadna predpasnika, dva para rjuh, dve prevleki za blazino, vzglavnik in dve prevleki za vzglavnik, 4 brisače, 3 serviete in 1 lavo. Prošnje za sprejem se morajo vložiti vsaj do 10. oktobra 1919 pri podpisnem vodstvu. — Prošnje se naj priloži zadnje šolsko spričevalo (odpustnico), zdravniško spričevalo, domovnico, krstni list in izjavo staršev, oziroma varuha, da plačajo stroške šolanja. — Vodstvo vinarske in sadijske šole v Mariboru.

Vstop v strojarski tečaj vojne mornarice. To jesen sprejme naša vojna mornarica v svoj strojarski tečaj v Boki Kotorski 100 mladeničev, ki jih bo izvečala za strojarsko službo. V tečaj se bodo sprejeli mladeniči, pripadniki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so že izvršili 17., a še ne prekorajili 20. leto. Prošnje je vpsolati na »ministrstvo vojne in mornarice, odeljenje za mornarice«, Beograd do 1. oktobra 1919. Prošnjam je priložiti: 1. Krstni list; 2. domovnico ali dokazilo pristojnosti; 3. navrstveno spričevalo pristojnega okrajnega glavarstva; 4. spričevalo vojaškega zdravnika, da je sposoben za službo v mornarici, da ima dober vid, da točno razlikuje vse barve in da ni spolno bolan; 5. potrdilo očeta (varuha), da isti soglaša, da stopi njegov sin (varovanec) v vojno mornarico in da služi po izvršenem 18. letu in dovršenem strojarskem tečaju kot prostovoljec dve leti v aktivni službi vojne mornarice; 6. dokazilo dovršene šolske izobrazbe ali prepise spričeval. Prednost imajo oni, ki so dovršili enega ali več razredov kake srednje šole, ali so izučeni v katerikoli panogi tehniške stroke, potem oni brez srednje šole, pa so izučeni ključavničarji, kovači, šoferji, elekromonterji, kurjači, ali v koji podobni stroki. Doba tečaja se ne računa kot aktivna služba. »Odele-nje za mornarico« bo prositelje preko pristojnih mestnih komand obvestilo, kdaj da se imajo javiti pri komandi tečaja. Pri mestnih komandah bodo tudi dobili potne liste. Po dovršenem tečaju bodo gotenci, ki so izvršili 18. leto, zaprišeženi in kot strojarji II. reda uvrščeni v mornarico. Do dovršenega 18. leta bodo uvrščeni kot učenci v pomorskem arzenalu ali v kakt drugi delavni mornarice. Onim, ki bodo hoteli v mornarici dalje služiti, se bo dala možnost, da se izobrazijo v svoji stroki in da dosežejo strojo — uraviteljski čin. — Evidenčni in inform-

ativni urad za mornarico v Ljubljani.

Umrl je danes ob 1. uri ponoči dobro znani Gregor Pukelj v visoki starosti 83 let. Udeležil se je dvakrat laške vojske in sicer leta 1859. in 1866. ter bil odlikovan z dvema hrabrostnima svetinjama in vojaškim križcem. Bil je tudi pri godbi prejšnjega 17. pešpolka, sedaj Kr. 37. pešpolk, in pozneje sodeloval pri gledališki godbi v Ljubljani. Bodi starčku ohranjen časten spomin in naj v miru počiva.

Krasna slika našega priljubljenega generala Majstra je ravnokar izšla. Ljudstvo naj se mu izkaže hvaležno s tem, da si okraši vsak svojo sobo z njegovo sliko. Ista stane 20 K, po poštne povzetju 24 K, pri založniku Vilko Weixl, knjigarna v Mariboru.

Kino Ideal je včeraj prvič predvajal v razprodani hiši dramo iz habsburške rodbine z naslovom »Mayerling«. Film je žel vsestransko priznanje. Precej točno nam pred očuje življenje na dunajskem dvoru, zakulisne spletke in intrige dvorne kamarile, veseljaštvo, ljubavne afere in skandalčke najvišjih krogov, ova-duštvo, špijonažo, licemerstvo in podobne cvetke, ki so tu najbujnejše uspevale. V vlogi prestolonaslednika Rudolfa briljiral je znani igralec Ev-gen Neufeld. Jako simpatična je tudi predstavljalka njegove ljubice, Mary baronice Večera. Slike so posebno lepe, čiste in jasne. Film se vprizori še danes, jutri in ponedeljek, 15. septembra. Kino Ideal.

II. Kino — teden v korist našim invalidom na Koslerjevem vrtu v Spodnji Šiški, predvalja v soboto in nedeljo zvečer ob pol 8. in 9. uri, veliko zgodovinsko dramo Matija Gubec, v kateri sodelujejo naši g. Borštink, ga. Polakova itd. Omenjeni film je bil v stari Avstriji strogo zbrani ter se je zadnji čas v vseh zagrebških knjiž. z velikim uspehom predvajal. Film je posnet v Zagrebu in njega okolici na lico mesta, kjer se je omenjena zgodovinska drama odigrala, enako na prostoru v Zagrebu, kjer je bil Matija Gubec kronan z razbeljeno krono, pod katero se je poslovlj za vedno ob zvonitvi vseh zagrebških zvonov. Za mnogobrojni objisk prosj »Odbor«. — P r i p o m b a : Prvo slovensko društvo kinomastavljencev za Slovenijo v Ljubljani je sklenilo prirediti enake kinopredstave v korist našim invalidom po vsej Sloveniji. Vseled tega ujudno naprošamo vsa društva in lastnike večjih dvoran in lokalov, naj blagovolijo omenjenemu društvu naznaniti pismeno, prostore, katere bi mogli odstopiti v ta namen za par dni.

Sport.

Konjska dirka v Ljubljani. Komanda Dravske divizijske oblasti priredi sredi meseca oktobra konjske tekme v Ljubljani s sledečim programom: 1. Šolsko jahanje: za konje v privatni lastnini za aktivne in rezervne častnike, člane slovenskega jahalnega kluba in Sokola. Jahati: aktivni rezervni častniki, Sokoli, člani slov. jahalnega kluba. 2. Tekma v skakanju: odprto kakor pod točko 1. Zapekre ne čez 1-20 m visoke, trde in ne čez 3 m široke. 3. Dirke preko zaprek: a) Prva steeplechase za aktivne častnike na konjih v privatni lastnini aktivnih častnikov. Daljava pribl. 4000 metrov. 6 različnih zaprek ne čez 90 centimetrov visoke, trde in ne čez 3 m široke. b) Druga steeplechase za rezervne častnike, člane slov. jah. kluba in Sokole. Odprto za konje v privatni lastnini. Zapekre in daljava kakor pod a). 3. Tretja steeplechase: Daljava 3000 m za službene konje aktivno službečih podčastnikov, 4 zapekre ne čez 90 cm, trde in ne čez 2½ m široke. d) Kmečka dirka: Za kmetovalce Slovenije. Daljava 1600 m. Jahati po možnosti v narodni noši. Podrobne propozicije izidejo v kratkem. Čisti dobiček je namenjen v prid slovenskim invalidom in kot prispevek za stadion v Ljubljani. Zvečer po dirki se-stanek v Narodnem domu, kjer se bodo razdelile nagrade zmagovalcem. — O p o m b a. Rezervni častniki, tačas v aktivni službi, kateri nimajo lastnega konja, se smejo tekme udeležiti na svojih službenih konjih.

Kolesarska dirka Vransko - Ljubljana v nedeljo popoldne ob 1/2. se vrši ob vsakem vremenu in je pričakovati vrhod prvih dirkačev na cilj okrog 3 popoldne. Občinstvo se prosi, da se strogo ravna po navodilih rediteljev ne čiti in pazi, da ne ovira dirkačem vožnje na cesti. Enako naj se na celi dirkalni cesti drži le pešpoti in pazi osoto na otroke, da ne bodo skakali preko ceste. Za zadnjim dirkačem vozi avto z zdravnikom. Razdelitev nagrad je na zabavnem večeru zvečer ob 19. uri v veliki dvorani Narodnega doma.

Jutri (ozir. danes) kolesarska dirka Vransko - Ljubljana, od 1/2. do 1/4. Avtomobilisti in vozniki pozor! VSK »Ilirija« prosi vse one avtomobiliste, kolesarje in voznike, ki bi vozili v nedeljo med 1/2 in 1/4. popoldne na cesti Celje - Ljubljana, da vozijo strogo po levi strani ceste in pazijo na dirkače, ter po možnosti obstoje, da ne ovirajo dirkalcev poti.

Football tekma Slovan - Olimpija (Karlovac) na igrišču S. K. Ilirije, ob 1/2. uri (17.) v nedeljo, dne 14. septembra. Blagajna se odpre ob 1/4. uri igra bo kar najbolj zanimiva.

va, ker se Olimpija prišteva h prvostupništvu.

»Ilirija« rez. : »Maribor« 0 : 1 (0 : 0). V revanču - tekmi 11. t. m. je dosegel zmago I. slov. sportni klub »Maribor«. Rezerva S. K. »Ilirije« je po prvi lahki zmagi v Mariboru (4 : 1) svojega nasprotnika podcenjevala. Nastopila je k tekmi nezadostno pripravljena in v slabi sestavi; poleg tega je ¼ tekme igrala le z 10 igralci. »Maribor« je za kratko dobo svojega obstoja že v prav dobri formi. Moštvo je gibčno in urno in je kazalo veliko voljo do zmage. Tudi v skupni igri je presegalo »Ilirijo«. Pomanjkanje tehnike, velika hiba manjvrednosti, se da z marljivim, smotnim treningom kmalu odpraviti. Publika je zaslužen zmago Mariborčanov živahno pozdravila. — Sodnik: Pelan. — Obiskovalci približno 1000.

Ilirija - Hašk, Zagreb 3:4 (0:2) in 2:2 (2:1). Po S. K. »Iliriji« dne 7. in 8. t. m. prirejeni football - tekmi sta uspeli nad pričakovanjem lepo. Videli smo v njih najlepši tekmi, kar se jih je doslej igralo v Ljubljani. Rezultati odgovarjajo popolnoma razmerju sil med obema moštvoma in so za »Ilirijo« zelo laskavi, saj stopa z njimi med vodilne klube v Jugoslaviji. — Hrvatski akademski sport - klub je bil na jugu vedno vodilni sportni klub in reprezentant hrvatskega sporta. Tudi danes ga je smatrati za to, če tudi ga je v footballu zagrebški Gradjanski S. K. momentano nadkrilil. V Ljubljani je Hašk, kakor še vselej doslej, napravil najlepši vtis. Lahkotletske postavbe Haškovcev, njihova gibčnost, tehnika in premišljena kombinacija jim je takoj pridobila raso publike. Duša moštva je srednji krilec Mujdrija; napadi imajo v njem sigurno zaslombo, obramba najzadnejšo pomoč. Posebno njegova igra z glavo je vzor; bil je oba dni takšno najboljši igralec na prostoru. Med napadali se opazata Plazeriano in Šojat na levem krilu. Obramba je šibkejši del moštva. Edino, kar bi se Hašku dalo očitati, je precej izdatno izrabljanje fizične premoči. — »Ilirija« napreduje od tekme do tekme. Kdor jo je videl na delu v drugi polovici prve igre, ko je prisilila Haška v obrambo, bi ne spoznal v njej moštva, ki je nastopilo proti »Spartii« ali »Českemu levu«. Prvi dan je nastopila z rezervno za vratarja, drugi dan prvič v sezoni s kompletnim I. moštvom. Izvzemši začetek prve tekme je bila »Ilirija« oba dni v prav dobri formi. Vratar Pelan je bil vključ temu, da od poškodbe, dobljene pri tekmi s »Českim levom«, še ni popolnoma okreval, zopet izvršen. Tudi Ferjančič je debutiral v голу z lepim uspehom. Posegel je odločilno v mnoge težke situacije, visoke žoge lovi brezhibno. Še večje minotosti in boljšega placiranja žoge se mu ne bo težko priti. Nova obramba Kavšek - Pretnar I. je bila popolnoma na mestu. Krilci so v obrambi izvršni, ne podpirajo pa, izvzemši Tavčarja, zadostno napadalne vrste. Glede preciznega oddajanja v napadalno vrsto si morejo vzeti za vzgled Tavčarja. Napadalna vrsta je prvi dan igrala jako lepo. Dvojica Vidmajer - Balinc na levi strani s svojimi bravuroznimi solo-napadi je prinesla v vrsto hitrost in odločnost, desna stran je dosegala svoj cilj z lepo kombinacijo. Sredina je imela napram Mujdriji izredno težko delo. V drugi tekmi napadalci vsled poškodb od prvega dne žal niso bili v polni formi. Kot posledica tega se je opazala mestoma neodločnost pred golom. — Potek tekme prvi dan: »Iliriji« pripade po zrebu boljši prostor, Hašku žoga. »Ilirija« polagoma oprostila in igra postane odprta. V 22 minutah doseže Hašk nepričakovano prvi gol. Tempo se postri, »Ilirija« živahno napada. V 37 minutah doseže Hašk iz toka 2. gol. Polčas 0:2. V drugi polovici se »Ilirija« energično oprime igre; napadalci, po krilcih prav dobro podpirani, ostro napadajo in dosežejo v 7 minutah iz kota prvi gol (Vidmajer). Že v 15 minutah sledi po levji zvezi drugi gol (Balinc). Hašk odgovori z novimi napadi in doseže v 18 minutah tretji gol. »Ilirija« je še nadalje v lahni premoči; krilci, posebno Tavčar, se odlikujejo in drže Haškove napadalce popolnoma v šahu. V 35 minutah »Ilirija« po desnem krilu (Deržaj) zopet izravna. Končno doseže Hašk v 41. min. s četrtim golom zmago. — Drugi dan: Hašk dobi ugodnejši prostor za solnce, »Ilirija« žogo. Takoj začetkom oster tempo in menjajoči se napadi. Oba vratarja posežeta v igro. Iz zmede pred golom »Ilirije« doseže Hašk prvi gol. Obramba »Ilirije« je zopet močno zaposlena. Nagel, nepričakovan napad v 25. min. prinese »Iliriji« izravnavo (Balinc). »Ilirija« zopet napada, Haškov vratar dobi ponovno delo. V 34. min. pade iz kazenskega udarca 2. gol za »Ilirijo« (Bregar). Hašk odgovarja z ostrimi napadi, Pelan dobi polne roke dela. Polčas 2:1. Po odmoru je Hašk v lahni premoči. Napadalci »Ilirije« vidno popuščajo. Pelan pobere Plazeriano zapored 4 žoge z noge. Zopet napadi »Ilirije« nimajo uspeha, ker

krilci premalo podpirajo. Pelan obdrži v lepem stilu Plazeriano »bombo«. V 30. min. Hašk vendarle izravna. Tempo proti koncu pojenja, igra konča v odprtem polju. — Sodnik oba dni Somjaš, Zagreb. — Tekmam je prisostvovalo vsak dan približno 3000 gledalcev.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. D r a m a. 13. septembra sobota »Snežulčica«. Izven abonementa. 14. septembra nedelja popoldne »Snežulčica«. Izven abonementa. 14. septembra nedelja zvečer »Favn«. Izven abonementa. 15. septembra ponedeljek »Favn«. Abonement A. 16. septembra torek. Zaprt. 17. septembra sredo »Favn«. Abonement B. 18. septembra četrtek »Dnevi našega življenja«. Abonement A. O p e r a. 16. septembra torek »Pikov dama«. Abonement E. 17. septembra sredo »Madame Butterfly«. Abonement D. 18. septembra četrtek »Pikova dama«. Abonement C.

»Glasbena Matica«. Gojenci, ki so se doslej vpisali v društveno glasbeno šolo naj pridejo po sledečem redu k razdelitvi ur pouka v dvorano »Glasbene Matice« v II. nadstropje hiše v Vegovi ulici: v ponedeljek, 15. septembra popoldne ob 3. uri gojenci klavirja; v torek, 16. septembra popoldne ob 5. uri gojenci gosli, viole, čela, roga, itd.; v četrtek, 18. septembra popoldne ob 5. uri gojenci solopetja in ostalih predmetov.

Konservatorij »Glasbene Matice«. Gojencem, ki so se doslej vpisali v konservatorij, se naznanja, da se vrše vsprejemni izpiti v torek, sredo in četrtek, v dnevi 16., 17. in 18. septembra po sledečem redu: v torek popoldne ob 9. uri za gojence klavirja; v torek popoldne ob 3. uri za gojence solopetja; v sredo popoldne ob 9. uri za gojence harmonije in kontrapunkta; v sredo popoldne ob 3. uri za gojence gosli; v četrtek popoldne ob 3. uri za gojence in gojenke dramatične šole. — Izpiti se vrše v dvorani Glasbene Matice, Vegova ulica 7 v II. nadstropju. Vsak gojenec naj prinese k izpitu seboj nekaj muzikalij, etud in komadov za predavanje iz učne tvarine zadnjih let. Vsi gojenci in gojenke dramatične šole naj se v ponedeljek 15. septembra popoldne ob 3. uri zglasijo v pisarni ravnateljstva, da sprejmejo obvestila glede izpitov.

»Glasbena Matica« v Mariboru ustanovi na podlagi sklepa odbora se je mešan zbor. Vpisovanje pevki v zbor »Glasbene Matice« se vrši v ponedeljek dne 15. t. m. ob pol 5. ure popoldne do 7. ure zvečer na meščanski šoli, Kaiserstrasse št. 1, I. nadstropje. Vsaka novopripravišva se pevka navesti mora natančne rojstne podatke, stan, oziroma poklic in stanovanje. Vpisovanje je določeno samo za en dan, ker se prihodnje dni že prične s poukom. Odborova želja je, da se ustanovi poleg lepoštevilnega in izza zadnjega koncerta poznane izborne moškega zbora enakovisoko stoji ženski, oziroma mešan zbor; radi tega vladno vabimo vse za lepo slovensko in slovansko pesem vnete gospe in gospodične, da se temu pozivu polnoštevilno odzovejo. Zadržane naj zglase svoj pristop z gorejimi podatki po dopisnici na naslov koncertnega vodje g. sodnega svetnika Oskara Deva, Maribor, okrajno sodišče.

»Jugoslavenska Nilva« broj 36, upravo je izašel sa ovim sadržajem: Dr. Juraj Krnjević: Mandati narodna predstavništva. — Dr. Vlado Petz: Problem kulture. — Dr. Ivo Politeo: Dolarska groznica. — M. Urbani: Sokolske čete u ratu za oslobođenje. — Ivo Belin: Financijska politika u našoj državi. — Gjorgije Končar: Tobožnji dobri Srbi. — Vojislav Juzbašić: Cinovničko premještenje. — Ivo Belin: Dvije naše ekonomske studije na francuskom jeziku. — Ivo Belin: Osnutek slovenskega narodnega gospodarstva. — Dr. Tihomir Ostojić: Novo orijentovanje književnih društva. — Geograf: Geografija u našim srednjim školama. — Zlatko Špoljar: O izgradnji naše nacionalne muzičke umjetnosti. — Antun Barac: Fiume. — »Jugoslavenska Nilva« izlazi svake subote i stoji na godinu 60 K, pojedini broj 150 K, a naručuje se kod uprave, Marovska ulica 24.

Gospodarstvo.

Kurz avstrijske krone. Iz Curiha poročajo: Kurz avstrijskega novca je v Curihu dne 12. septembra padel na 8:50, to se pravi, za 100 avstrijskih kron se je plačalo 8½ švicarskih frankov. Nemški denar je tudi izgubil na vrednosti in se je dne 11. septembra kupoval nemške marke po 21 frankov. Na ta način izgubi nemška marka 103 točke. V normalnih časih se je za 100 mark dobivalo 123—124 švicarskih frankov. Trajno padanje avstrijske krone in nemške marke v nevtralnem inozemstvu se tolmači s tem, da iz Nemčije, kakor iz Avstrije, tihotapijo bogati ljudje svoj denar na varno iz strahu pred bližajočo se oddajo premoženja in davki od vojnih dohodkov. Na drugi strani je pa v tem zanašanju avstrijskega in nemškega denarja v nevtralnem inozemstvu na vsak način tudi strah bogatih ljudi pred prepadom, mislijo si: boljše je nekaj izgubiti, kakor ne vsa. To davčno dezert-

stvo seveda ni omejeno na Nemčijo in Avstrijo, je to internacionalen pojav. Državam, ki je to zelo nevarno, ne bo preostalo drugo, kakor zjediniti se za to, da se bodo podpirale v zasledovanju davčnih ubežnikov iz domovine. V Nemčiji je ljudi gnalo v inozemstvo tudi dejstvo, da je vlada napovedovala žigosanje denarja. To bi bila kratki kontrola o velikosti premoženja, zlasti med vojno naraslega. Vsled odpora vodilnih finančnih krogov na Nemškem pa se bo misel žigosati nemški denar opustila.

Pozor oni Jugoslavlani, ki imajo denar naložen pri raznih nemških zavodih v republiki Avstrija! Te dni so naši državljani, ki imajo naložen denar pri raznih zavodih v Avstriji, dobili ponaiveč z Dunaja brzoljavna obvestila, da se jim odpoveduje naložen denar. Hkratu so bili pozvani, da disponirajo s takimi naložbami. Opozorjamo, da treba previdnosti, kajti republika Avstrija je po mirovni pogodbi vezana, da vrača gotove vrste naših terjatev po posebnih predpisih. Za vodilo bo v gotovih primerih povprečni kurz na borzi v Zenevi v oktobru 1918. Če se disponira z naloženim denarjem, treba se zavarovati proti preudicu.

Les, LDU Beograd, 11. septembra. Na konferenco gozdarskih inženjerskih, ki bo v Zagrebu, so odpotovali tudi zastopniki iz Srbije in Črne gore.

»Isis« d. d. za industriju in promet droga i kemikalija, Zagreb. Ovo društvo, koje je prije godinu dana pod vodstvom Hrvatske zemaljske banke d. d. osnovano kao društvo apotekara, da si putem ovako stvorenog središta osiguraju dobavu i proizvodnju droga i kemikalija za lekarnu, zaključilo je sada obzirom na osnutak naše države, da svoje djelovanje potegne na čitav teritorij SHS. Ujedno je zaključeno, da se posebni odeljak društva otvori u Beogradu i u Ljubljani, a ako bude potreba i u drugim pokrajinskim centrima naše države. Napose je društvo u Beogradu nabavilo veće imanje, te će odeljak »Isis« u Beogradu u najskorije vrijeme stupiti u funkciju. U tu svrhu stupilo je društvo u vezu sa srpskim apotekarima, te je ravnateljstvo društva upotpunilo time, da su gospoda apot. Karić, Janković i Kušaković optirani u ravnateljstvu društva, te će kot beograd. odeljak funkcionirati kao ekzekutiva. Buduće je društvo, kome je temeljna glavica opredeljena sa K 4.000.000, prigodom osnutka društva, emitiralo samo dioničku glavnicu za K 1.500.000, to društvo sada izlaže na upis II. emisiju dionica za ukupni iznos od K 2.500.000, te tu emisiju u prvom redu prepušta upisateljima iz ostalih oblasti naše države izvan Hrvatske i Slavonije, tako, na čelje, koji se kod upisivanja dionica uzimaju u prvom redu u obzir, iz ovih oblasti na društvo biti interesirani sa polovicom dioničke glavice. Društvo je u zadnje vrijeme nabavilo velike količine droga i kemikalija, te je već otpočelo sa opskrbljivanjem apoteka naše države sa potrebnim materijalom. Emisija na nove dionice provadja se u vremenu do 15. oktobra o. g., pak čitatelje upućujemo na posebni oglas u današnjem našem broju.

Društvene vesti in prireditve.

Vrtna veselica kegljarskega kluba »Venček« se vrši v nedeljo, dne 14. t. m. na senčnatem vrtu gostilne Drašček, Bohoričeva ulica 9. Začetek ob 14. uri. Zaključek kegljanja je ob 16. uri, ne pa ob 19., kakor je bilo pomotoma naznačeno. Na programu je razdelitev daril, srečolov, ples na primorski način, petje, umetniški ogenj. Svira godbeni oktet. Vstopnine ni. Prireditve je v prid našim slepcem.

Družba sv. Cirila in Metoda je prejela od podružnice Vuzenica - Muta 400 K za 2 obrambena kamna v spomin umrlih Antona in Julijane Mravljak. Prispevali so gg.: Mravljak Em. 100 K; po 50 kron: P. Mravljak, K. Mravljak; po 40 kron: Miloš in Minka Oset; po 30 kron: Fr. Tavčar; po 20 kron: M. Lešnik, Ivan in Ljilka Mravljak; Aloj. Kresnikova, dr. M. Pregel; po 10 kron: R. Viher, A. Hren, J. Vidmarjeva, J. Golob, S. Viher. — Mesto venca na krsto pok. Mih. Brenčič, pos. v Rogoznici je darovalo bralno društvo v Rogoznici C. M. družbi K 50. — Pokojnikom ohranimo časten spomin, darovalcem pa iskrena hvala!

Savinjska podružnica SPD. naznani, da se dne 16. septembra završi Frischautov dom na Okrešlju in Piskernikova hiša v Logarski dolini; v zadnji kočji se bodo pozneje še dobivala prenočišča in vino, ne pa kuhana jedila. — Koča na Korošici se završi 20. septembra. To v vodenje in ravnanje turistom.

Mislinska podružnica slovenskega planinskega društva Slovenjgradec javlja vsem ljubiteljem planin, da se vrši dne 13. in 14. septembra izlet na goro sv. Uršule. Istotam se vrši planinska veselica in planinski ples ob zvoku tamburic. K mnogobrojni udeležbi se vabi.

Splošno društvo jug. vpokojencev. Takoj v začetku spomladi t. l. so si ustanovili jugoslovanski vpokojenci svoje društvo. Namen tega društva je bil edino le-ta, da ostane društvo nepolitično in da takoj prične delovati na korist vseh vpokojen-

cev, vdov in sirot, kakor tudi vsakega posameznika. Izvolil se je potem odbor, katerega člani so bili predlagani, ne pa prostovoljno od članov izvoljeni. Ta odbor naj bi začel nadalje delovati v korist, vseh članov. Sklicalo se je potem nekaj shodov, na katerih so bili podani različni predlogi. Vpokojeanci so čakali z največjo nestrpnostjo, na delovanje in uspeh odbora. Tolažilo se jih je vedno, združimo se vsi skupaj, potem ko bomo imeli tak-le kup volilnih glasovnic (pokazalo se je z rokami) bomo močni in potem se nas bodo bali! Mogoče si je želela, kaka oseba splezati preko naših izčrpanih hrbtov do časti obč. svetnika? Pozneje pa še celo do državnega poslanca, ali mogoče do ministrskega sedeža? Seveda s pomočjo tudi drugih meščanskih glasov! Končno se je vendar sklenilo, odposlati takoj deputacijo v Beograd. Začelo se je pobirati za vožnjo in se je nabralo s članarino vred, nad 2400 K. Oseba, katera pobira isto je od članov zahtevala, da plačajo kar za pol leta naprej. To pa sicer tako društvo, katero ni za svoje člane storilo dosega nič drugega, kakor da je člane pozvalo, naj pridejo po članske knjižice in da je dobila neka oseba, dovoljenje za prenos gostilniške koncesije, kar dosedaj brez društva ni mogla doseči cel čas vojne! Med tem časom so bile v Beogradu deputacije uradnikov, železničarjev, poštarjev in drugih. Toda deputacija vpokojencev, se pa do danes še ni odpravila!! Ali čaka na zračni promet?! Državni vpokojeanci in tobačarna tovarna so dobili sedaj draginske doklade; ostali so ti vpokojeanci južne železnice, brez vseh doklad! Zato raj je ta vožnja v Beograd povsem nepotrebna in ta denar za stroške, bode popolnoma proč vržen. Posebno ker je nabran od najbolj trpežnih slojev naroda! Vpokojeanci južne železnice, so storili sami vse korake, da so obvestili vse njih instance od najnižje do najvišje, ter jih obvestili o njih nadve žalostnem položaju. Prosilili so tudi za draginske doklade in za povišanje pokojnine, za vse vpokojeance in vdove do novembra leta 1918. Kar se jim je tudi zagotovilo! To objavimo zaradi tega, ker ta brezpomembna vožnja stane veliko denarja in pa, da si ne bo kaka oseba, pripisovala to sebi v korist, kadar dobijo vpokojeanci južne železnice doklade. Posebno pa še taka, katera nima niti najmanjše usluge, da so vpokojeanci danes organizirani, še manj pa v doseg njihove male podpore!!!

Fr. Mazi.

Vremensko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Septem.	Čas opazovanja.	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
12.	2. pop.	743-1	23-6	brezvet.	jasno
9. zv.	742-8	18-1			
13.	7. zj.	742-3	13-0		megla

Padavina v 24 urah 0-0 mm
— Srednja večerajša temperatura 18-8°, normalna 11-10° — Vremenska napoved za jutri: Lepo toplo vreme.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: Za Ciril - Metodovo družbo: France Oset iz Maribora, nabrano ob priliki krsta prvega sinka trgovca Milosa Oseta, na Mrti ob Dravi, 310 K. Srčna hvala!

Poizvedbe.

Zgubila so se izpričevala v rujavem ovitku od Selenburgove ulice do frančiškanskega mostu. Pošten najditelj se vladno naproša, da bi jih oddal na upravištvu »Slov. Naroda«.

Najnovejša poročila.

MIROVNE POGODBE NE PODPIŠEMO.

LDU. Pariz, 12. septembra. (DKU). Vrhovni zavezniški svet bo imel svojo prihodnjo sejo v torek. Vsled tega se bo izročitev mirovne pogodbe Bolgariji odgodila »Intransigant« poroča, da rok, dovoljen Romunom in Jugoslovanom za podpis mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo, ne bo podaljšan. Romuni in Jugoslovani so baje odločeni, da sploh ne podpisajo.

MINISTRSKA KRIZA.

LDU. Beograd, 12. septembra. Danes dopoldne in popoldne je imel ministrski svet seje, ki so trajale dalj časa. Na sejah se je razpravljalo o sedanjem položaju.

LDU. Beograd, 12. septembra. Vprašanje zunanje politike je potisnilo trenutno v ozadje notranje politične dogodbe. Opaža se, da danes ni več važno ali bo mogla vlada v ponedeljkovi seji narodnega predstavništva dobiti kvorum za septembersko dvajsetino; ali pa bo morda z javno deklaracijo razotvila, da vlada nima kvoruma, k/ se veliko število njenih pristašev nahaja v inozemstvu. Trdi se, da ima na hitro reševanje vladnih poslov dalekosežen vpliv dejstvo, da je naš delegacija v Parizu za sedaj odklonila podpis mirovne pogodbe. To se je baje dogodilo v takih okoliščinah, ki dajejo vladni polne roke dela, da se spravi stvar na čisto. Govori se o tem, da je dala vlada delegaciji navodila, v zmislu katerih je bilo treba odklonitev podpisa mirovne pogodbe motivirati samo za načelimi razlogi. Po teh je bilo treba z vsemi sredstvi do zadnjega trenutka odstraniti zapreke, ki bi se brez posebnih težkoč mogle odstraniti. Žalibog pa se dozdeva, da je predsednik naše mirovne delegacije klub vladnim navodilom dal vsej stvari drugo smer, in utemeljil odklonitev podpisa z razlogi, ki ne dajejo stvari nobene važnosti. Sliši se celo, da vladne stvarne zahteve ni vpošteval in da je s tem stalječe države, katero so odobrili v skupnih posvetovanjih tudi zastopniki opozicije, spravi v zelo dvomljivo luč, državo pa v skrajno neprijeten položaj. Sedanja vlada mora v svojem domoljubnem stremljenju skleniti zelo važne ukrepe, kako naj proti izigravanju državnih interesov nastopi dovolj krepko, da ne bo trpela država in njene življenske koristi.

LDU. Zagreb, 12. septembra. Današnja »Riječ« Srba, Hrvata in Slovenaca, prinaša komunikate o zunanji politiki, v katerem pravi, da stoji vladna pred dalekosežnimi odredbami in da se je snoči v parlamentarnih krogih o predstojebih presenečenih govorilo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

„ELEKTRA“
društvo za elektrotehniško in strojno industrijo.
Inženjeri Rottenbücher in drugi
Zagreb
Telefon int. 8-84. Kukovičeva ul. 32.
Brzjavlj: Elektra, Zagreb.
Projektiranje in gradnja
naprav, ki spadajo v elektrotehniško in strojno stroko.
Veliko skladišče
materijala, naprav in strojev, nabavljenih od odličnih elektrotehniških tvornic. 8208

Priporočamo edino tovarniško zalogo
šivalnih strojev
za rodbino in obrt ter njih posameznih delov.
Dobe se potreščine za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko in manufakturno blago (blago za obleke.) — Istotam se prodaja večja partija
damskih nogavic.
Josip Petelinc
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
za vodo, doma.

Odda se polovico lože za B. abonma. Poizve se v gledališki pisarni 9067.

4 sodarje za nove sode ter izurjenega kolarja išče **Delniška pivovarna v Laškem.** 8792

Kamnoseki in brusarji se sprejmejo takoj pri Kamnoseki družbi v Celju. Plača po dogovoru. 9053

Prodajalca se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe pod 57/9054 na upravnitvo „Slovenskega Naroda“. 9054

Železne sode od bencina in od petroleja kupi trgovina s semenim Sever & Komp. Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 8996

Proda se kuhinjska omara, steklena kredenca, divji petelin, zastori z noškami in 4 novi damski klobuki. Lepi pot št. 6, klet. 9050

Kupim dobro obstoječo hišo v mestu ali posestvo na deželi; približno vrednost 70.000 kron. Ponudbe naj se pošljejo na gospo Welle, Maribor, Mellingerjeva ulica 75. 9052

Sprejme se v enoslobovno manufakturno trgovino knjigovodkinja. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravnitvo „Slovenskega Naroda“ pod „Starejša mo.“ 9043.

Mojno potrebujem stanovanje dveh ali treh sob; za pričetek vsaj eno lepo meblirano sobo. Plača se dobro. Ponudbe pod „Francoz 9049“ na upravnitvo „Slov. Naroda“. 9049

Loža. Odda se polovico lože v parterju, šte. 6. Pismene ponudbe na upravnitvo „Slov. Naroda“ pod „Številka 6“ 9059.

Prodajam veliko vodno moč Pripravna 2 minuti od železniške postaje, okolica bogata na lešo. Cena čez 200.000 kron. Poizve se v uprav. tega lista

Popravila žepnih ur, zlatnine in srebrnine sprejme F. Cuden Sin — nasproti glavne pošte v Ljubljani. Točna in solidna izvršitev. 5531

Tesarji kakor tudi več učencev se sprejmejo proti dobremu plačilu v trajno delo. Anton Steiner, mestni tesarjski mojster, Ljubljana, Jeronima ulica št. 13. 4844

Dijaka iz boljše rodbine z dežele, najraje realca 1—5 razreda, vzame v popolno oskrbo učiteljska rodbina v Ljubljani. Ponudbe na upravnitvo „Slovenskega Naroda“ pod št. 608/M 9063.

Stenografijno ali stenograf ki bi lahko v večernih urah podučeval gospodinjice v stenografiji proti plačilu, se išče nujno. Ponudbe na upravnitvo „Slovenskega Naroda“ pod „Stenografija/100 9065.

Pohištvo v vseh modernih slogih priporočam po zmerni ceni Fran Škarab, Ljubljana, Rimska c. 16. Stavbe in pohištveno strojno mizarstvo. Kupujem tudi les vsake vrste. 1072

Veliko skladišče in taborišče, hiša za stanovanje z vrtom v Celju 320.000 K na prodaj. Pismene ponudbe na upravnitvo „Slov. Naroda“, pod „Skladišče Celje“. 9057

Spreten železninar se sprejme v večletno letrovino železnine v Jugoslaviji zunaj Ljubljane, ki jetudi več knjigovodstva in dober korespondent; navedbe dosedanjega službovanja in plačilnega zahtevka s priloženimi prepisi spravečal vpsolati je na upravnitvo „Slov. Naroda“ pod „Slovenar/8829“ 8829

Lep, imeniten grad pri Celju na prodaj. 15 lepih sob, veliko gospodarsko poslopje, čez 100 orolov zemlje, konji, živina, svinje, letina, vodovodi, telefon vse električno razsvetljeno. Ponudbe na upravnitvo „Slov. Naroda“ pod „Lepo posestvo/8990“ 8990

Mlada, inteligentna gospodinja, jetne zunanosti, katera se tudi v gospodarnosti razume, želi mesta družabnice ali pomoči gospodinjje v boljši hiši v Jugoslaviji. Cenjene ponudbe pod „Takoj 18“ 9068 na upravnitvo „Slovenskega Naroda“. 9068

Sprejme se takoj več dobro izveščanih čevljarjskih pomočnikov in eden prirezovalce zg. delov. Plača od para (akord). Hrana in stanovanje lahko v hiši. Mat. Pečnik, ročno in strojno čevljarstvo Sr. Gmejnca nad Ljubljano.

Kupimo Dobar pisalni stroj, ev. s kvalitete Zita (Hektolitergewicht); Maliland; Staub-Pisko; Kommander zum Handels-Gesetzbuch; tri in men. za konik; Grünhut; Wechselrecht; Hasak; Warenkunde; „Eisenbahnkarten“ od stare Avstro-Ogrske, Balkana, itd. Ponudbe pod: „SPEDICIJA/8884“ na uprav. Slov. Naroda. 8884

Proda se 180 m³ mehkih drv 30 in 60 cm dolžine **takoj** in 140 m³ mehkih drv 1 m dolge koncem t. l. ali januarja prih. leta. Ponudbe na slovo: Lesna trgovina Grabštanj Korosko. 9088

Kupujemo vsako množino lesa okroglega, rezanega, desk, bukovih in hrastovih švelerjev ter oglja in kurilnih drv. Natančne ponudbe pod: „Export lesa 9069“ na upravnitvo Slovenskega Naroda. 9069

Služkinjo, mlado, zdravo, potrebuje takoj višji uradnik za pospravljanje ene sobe. Plača 100—200 kron mesečno in stanovanje brez hrane. Prosta je cel dan in more delati kar hoče za ostale svoje potrebe. Ponudbe na upravo Sl. N. pod „Kirko“. 9046

Izveščan samski strojinik išče z prvom letom, takoj po oktobru za poslovanje v kakšni tovarni ali podobnem podjetju. Prijave prosijo do 20. t. m. pod: „Strojinik 9100“ na upravnitvo „Slov. Naroda“. 9100

Samostojen korespondent zmožen slovenskega in po možnosti tudi italijanskega dopisovanja se sprejme takoj v veletrgovino z lesom. Ponudbe na upravnitvo „Sloven. Naroda“ pod „Dobra moč 1919/9094“ 9094

Gospodinja, večša slovenska in nemška korespondentka, strojepljiva in knjigovodstva s prakso išče službo korespondentke, blaginčarke, v kakšni trgovini ali kavarni, sploh kaj primerne za takojšnjim ali poznejšim nastopom. Gre še rajši na deželo kot v mesto tudi izven Kranjske. Ponudbe pod poštno ležečo Nova vas Vel. Lašce, Dolenjsko. 9004

Prošnja. Kdo bi mogel nasvetovati iz priložnosti inteligentnemu trgovcu, kateri bi imel veselje priženiti se v dobro upeljano trgovino, event. tudi gostilno. Radi pomanjkanja znanja v teh krogih, moram tem potom iskati moji inteligentni svakinji, prijetne zunanosti, ki je primorana vsled nenadnih družinskih razmer poročiti se. Ožira se samo na zdrave, ugledne, dobro situirane in podjetne gospode. Cenjene ponudbe samo s sliko pod „Industrija 754“ na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana Cankarjeva nabr. 5. 9020

Imam naprodaj 1 Mayerjev Konversations leksikon 24 knjig 6 izdaja, novo, Schlosserjev zgodovinski 24 knjig. Weltall u. Menschheit 6 knjig, Mensch u. die Erde 10 knjig, veliki Stillerjev atlas. Allgemeine Kunstgeschichte 3 knjige, in še mnogo drugih. Interesanti naj se obrnejo na B. Federmajer, fotograf, Zalec, Savinjska dolina Slavia. 9006

Posestvo v zelo prijetni solčni legi ob južni železniški progi, 30 min. do železniške postaje in cerkve, poleg glavne ceste. Redi se 5-goved, vinogradi novi nasadi, močno sadno drevje in lep gozd. Hrana in gospodarsko poslovanje v najboljšem stanju se pod ugodnimi pogoji proda. Vprati se pri g. Lemart Podhostnik, Ljubljana vas št. 2. Polj. 9042

Kepir Filip Pečenko, Ljubljana, Dunajska cesta 6. naznanja slavnemu občinstvu, da je otvoril

Prvi jugoslovanski zavod za izdelovanje kefirja in joghurta. Kefir je od zdravnikov priznan kot najboljši pripomoček proti tuberkulozi, anemiji, žledčnim boleznim i. t. d. Nenadomestljiv za slabotne dojenčke kakor odrasle. Kefir uniči vse človeške organizme škodljive bacile. Pri rednem uživanju kefirja dosežete visoko starost. Uspeh zanjaničen s 1000 K. Razpošilja se tudi na deželo.

Proda se dobro ohranjeno motor. kolo (dijamant). Poizve se Raiser cesta št. 1. v pritličju. Maribor. 9093

Inštruktor išče instrukcije k dijaku realcu. Cenj. ponudbe pod: „Inštruktor 9098“ 9098

Dve molzni kozi na prodaj. Poizve se na dvorišču Cesta na Rudolfovo železnico št. 7. 9099

Knjigoveshki vajenec se takoj sprejme. Več se izve Florijanska ulica 14. 9090

Sprejmeta se 2 čevljarjska pomočnika za fino in mešano delo pri Josipu Prešernu, Celovška cesta št. 82, Sp. Siška, Ljubljana. 9017

Drogerija „Sanitas.“ Celje, Kolodv. ul. št. 5, priporoča gg. fotografom in amaterjem bogato zalogo plošč, filmov, papirja ter vseh potrebščin. 8342

Klavir kratak (Stutzflügel) najboljšee znamke, izvrstno ohranjen kupim takei V. Bizjak, Regaška Slavia. 9009

Pozor neveste! Posteljno perje (najfinejši puh za 2 kompletne spalni opreme se proda. Pismene ponudbe pod „Puh 9077“ na uprav. Slov. Naroda. 9077

Lesni trgovci pozor! Na prodaj imam velik gozd, ki ga prodam celega. Cenjene ponudbe na tvrdko Jos. Rajster, Soštanj, Slovenija. 8975

Vzgojiteljica večša nemščine in francoščine se sprejme takoj Sv. Petra cesta 21, I. nadst. K. A. Kregar. 9070

Stanovanje z hrano za dijakinjo ličico se išče. Plača event. z dvomi ali naturalijami Franc Kusarier, parna žaga in mizarstvo. Litijska. 9091

Na prodaj dve krasni pristni perzijski preprogi: ena 170 cm dolga 115 cm široka. Cena 3000 K. Druga 3 m 50 cm dolga, 1 m 70 cm široka. Cena 12.000 K. Naslov pove upravn. „Slovenskega Naroda“. 9031

Odvetniška pisarna išče izurjeno stenografijno in strojepisko

Ponudbe pod „I. F. 8994“ na uprav. Slov. Naroda. 8994

Premeg za nemebilirano sobo s separatnim vhodom, katero išče s 1. oktobrom za stalno višji zasebni uradnik. Event. ponudbe pod šifro „Zima 1919/9076“ na upravnitvo Slov. Naroda. 9076

Ženitna ponudba! Mladenič, star 32 let, s par tisoč K, se želi seznaniti z gospodinjico ali vdovo ki bi imela gostilno ali premoženje v svrhu ženitve. Ponudbe pod „Mladenič 9073“ na uprav. Slovenskega Naroda. 9073

Prvovrsten jahalni konj 6 in pol let brez napak izvrstnega temperamenta, uporabna tudi za vprego se proda. Ponudbe pod „Ugodna prilika 9071“ na upravnitvo Slovenskega Naroda 9071

V najem ali na račun želi sprejeti trgovino ali kako drugo obrt. Prosilil ka je bila mnogo let knjigovodkinja pri velikih graških podjetjih, kjer so jo radi njene slovenske narodnosti odslavili. Naslov pove upravnitvo Slovenskega Naroda. 9047

Proda se 180 m³ mehkih drv 30 in 60 cm dolžine **takoj** in 140 m³ mehkih drv 1 m dolge koncem t. l. ali januarja prih. leta. Ponudbe na slovo: Lesna trgovina Grabštanj Korosko. 9088

Kupujemo vsako množino lesa okroglega, rezanega, desk, bukovih in hrastovih švelerjev ter oglja in kurilnih drv. Natančne ponudbe pod: „Export lesa 9069“ na upravnitvo Slovenskega Naroda. 9069

Služkinjo, mlado, zdravo, potrebuje takoj višji uradnik za pospravljanje ene sobe. Plača 100—200 kron mesečno in stanovanje brez hrane. Prosta je cel dan in more delati kar hoče za ostale svoje potrebe. Ponudbe na upravo Sl. N. pod „Kirko“. 9046

Izveščan samski strojinik išče z prvom letom, takoj po oktobru za poslovanje v kakšni tovarni ali podobnem podjetju. Prijave prosijo do 20. t. m. pod: „Strojinik 9100“ na upravnitvo „Slov. Naroda“. 9100

Samostojen korespondent zmožen slovenskega in po možnosti tudi italijanskega dopisovanja se sprejme takoj v veletrgovino z lesom. Ponudbe na upravnitvo „Sloven. Naroda“ pod „Dobra moč 1919/9094“ 9094

Gospodinja, večša slovenska in nemška korespondentka, strojepljiva in knjigovodstva s prakso išče službo korespondentke, blaginčarke, v kakšni trgovini ali kavarni, sploh kaj primerne za takojšnjim ali poznejšim nastopom. Gre še rajši na deželo kot v mesto tudi izven Kranjske. Ponudbe pod poštno ležečo Nova vas Vel. Lašce, Dolenjsko. 9004

Prošnja. Kdo bi mogel nasvetovati iz priložnosti inteligentnemu trgovcu, kateri bi imel veselje priženiti se v dobro upeljano trgovino, event. tudi gostilno. Radi pomanjkanja znanja v teh krogih, moram tem potom iskati moji inteligentni svakinji, prijetne zunanosti, ki je primorana vsled nenadnih družinskih razmer poročiti se. Ožira se samo na zdrave, ugledne, dobro situirane in podjetne gospode. Cenjene ponudbe samo s sliko pod „Industrija 754“ na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana Cankarjeva nabr. 5. 9020

Imam naprodaj 1 Mayerjev Konversations leksikon 24 knjig 6 izdaja, novo, Schlosserjev zgodovinski 24 knjig. Weltall u. Menschheit 6 knjig, Mensch u. die Erde 10 knjig, veliki Stillerjev atlas. Allgemeine Kunstgeschichte 3 knjige, in še mnogo drugih. Interesanti naj se obrnejo na B. Federmajer, fotograf, Zalec, Savinjska dolina Slavia. 9006

Posestvo v zelo prijetni solčni legi ob južni železniški progi, 30 min. do železniške postaje in cerkve, poleg glavne ceste. Redi se 5-goved, vinogradi novi nasadi, močno sadno drevje in lep gozd. Hrana in gospodarsko poslovanje v najboljšem stanju se pod ugodnimi pogoji proda. Vprati se pri g. Lemart Podhostnik, Ljubljana vas št. 2. Polj. 9042

Kepir Filip Pečenko, Ljubljana, Dunajska cesta 6. naznanja slavnemu občinstvu, da je otvoril

Prvi jugoslovanski zavod za izdelovanje kefirja in joghurta. Kefir je od zdravnikov priznan kot najboljši pripomoček proti tuberkulozi, anemiji, žledčnim boleznim i. t. d. Nenadomestljiv za slabotne dojenčke kakor odrasle. Kefir uniči vse človeške organizme škodljive bacile. Pri rednem uživanju kefirja dosežete visoko starost. Uspeh zanjaničen s 1000 K. Razpošilja se tudi na deželo.

Proda se dobro ohranjeno motor. kolo (dijamant). Poizve se Raiser cesta št. 1. v pritličju. Maribor. 9093

Inštruktor išče instrukcije k dijaku realcu. Cenj. ponudbe pod: „Inštruktor 9098“ 9098

Dve molzni kozi na prodaj. Poizve se na dvorišču Cesta na Rudolfovo železnico št. 7. 9099

Knjigoveshki vajenec se takoj sprejme. Več se izve Florijanska ulica 14. 9090

Sprejmeta se 2 čevljarjska pomočnika za fino in mešano delo pri Josipu Prešernu, Celovška cesta št. 82, Sp. Siška, Ljubljana. 9017

Drogerija „Sanitas.“ Celje, Kolodv. ul. št. 5, priporoča gg. fotografom in amaterjem bogato zalogo plošč, filmov, papirja ter vseh potrebščin. 8342

Klavir kratak (Stutzflügel) najboljšee znamke, izvrstno ohranjen kupim takei V. Bizjak, Regaška Slavia. 9009

Kupim kompletne nove tudi rabljene sižonske stekle 1/2 lit. — 06 lit. J. Paar, Jesenice, Gorenjsko. 8946

Sprejme se učenka za šivanje perile pri L. Habbe, Kopaška ulica št. 12. 8947

Kupi se stara železna ograja in vrata. Ponudbe na poštni predal št. 101. 8943

Sivalne stroje znamke Singer od 900K Lečnik, Borovlje. 8526

Stavbni delovodja be je poslati na Vinko Majdič, valjani mlin Kranj. 8988

Površnik za srednje velikega gospoda, skoraj nov, se proda. Naslov pove upravnitvo „Slov. Naroda“. 9021

Sprejme se takoj hlapec s stanovanjem in hrano v hiši pri Ivanu Ferdanu, trgovina v Ljubljani

Išče se na prometnem kraju lokal ali trgovino. Ponudbe na upravnitvo „Slovenskega Naroda“ pod: „Lokal 8972“ 8972

Tamburaško društvo v Leskovcu pri Krškem kupi bisernico in li. bugarjo. Ponudbe na zgornji naslov. 8873

Kupi se damsko jahalno krilo novo ali nošeno. Ponudbe pod „Jahalno krilo 8971“ na upravnitvo Slovenskega Naroda. 8971

Proda se 3 zaboje kock za juho v skatljah 1000 komadov. Naslov pove uprav. „Slov. Naroda“. 8973

Sprejme se dečka ki ima veselje do vina, kot vajenca tvrdka J. Kostevc Ljubljana. 9014

Deklica, stara 19 let, želi priti v službo, zбо k dobri družini, če mogoče na Hrvaško, Le pismene ponudbe na upravnitvo Slov. Naroda pod „Zanesljiva in poštena 9006“ 9006

Meblirano sobo išče mlad gospod če mogoče tudi s hrano ali brez nje. Ponudbe pod „Hrvat/9003“ na ueravnitvo Slov. Naroda. 9003

Vinko Majdič, valjani mlin v Kranju oddaja tajnika. Ponudbe naj izkazuje mesto srednješolske in akademične študije ev. dosedanje službovanje in zahteve glede plače. 8987

Učenca za trgovino mešane stroke, iz boljše hiše, s hrano in stanovanjem ter popolno oskrbo v hiši, sprejme takoj J. Krašovci, trgovec v Zalcu. 8417

2 specerijski stelaži, prvovrstnega izdelka iz trdega lesa se ugodno prodasta. Sušnik, Ljubljana, Zaloška c. 21. 8773

Velik gozd na Stajerskem na prodaj 487 ha okoli 800 orolov 45.000 m³ smrekov les. Cena K 1.500.000. Ponudbe pod: „Resen Kupec 8976“ na uprav. „Slovenskega Naroda“ 8976

Apoteka Momira V. Nikolića u Kraljevu (Srbija) potrebuje **magistra ili pomočnika apotekarskog**, plata mesečno 1500 kruna na stan i doručak. 8775

Do 50 vagonov brezovnega lesa (brezovih štang) je naprodaj. Les se raste. Resni kupci naj se oglašijo na upravnitvo tega lista za naslov. 8877

Kontoristinja se išče za večjo specerijsko trgovino, z daljšo prakso, zmožna stenografije, strojepljiva in drugih pisarniških del. Ponudbe naj se naslovi pod „Pisarniška moč“ na upravo Slov. Naroda. 8864

Nudim sadje. Najfinejše vrste, Zlatne hrške in jabolka, kakor tudi hrške za vkuhanje v precejšnji množini in po primernih cenah. Josip Deberšek v Borovljah. 8940

Učenec. 14 letni deček, z zadostno solsko izobrazbo, želi vstopiti kot učenec v večjo trgovino z mešanim blagom. Ponudbe se prosijo na uprav. „Slov. Naroda“ pod šifro: „učenec 8956“ 8956

Kontoristinja, zmožna slovensčine in pisavi se sprejme proti popolni oskrbi v hiši Marka Rosenberg, trgovina z železnino in speceriji, Ljutomer, Stajersko. 8888

Zeissov trieder (6X) z usnjato torbo, jako dobro ohranjen, se proda. Cena 800 K. Ponudbe pod „Trieder/8991“ na upravnitvo „Slov. Naroda“. 8991

Izložbeni aranžer z večletno prakso v industrijski in modni, sportni in manufakturni trgovini, dober prodajalec, ki je absolvirar aranžersko šolo v Pragi, želi svoje sedanje mesto premeniti ter nastopiti službo v kakšni večji trgovini na Kranjskem, Stajerskem ali Hrvaškem. Cenjene ponudbe na uprav. „Slovenskega Naroda“ pod: „Aranžer 8888“ 8888

Imam naprodaj 1 Mayerjev Konversations leksikon 24 knjig 6 izdaja, novo, Schlosserjev zgodovinski 24 knjig. Weltall u. Menschheit 6 knjig, Mensch u. die Erde 10 knjig, veliki Stillerjev atlas. Allgemeine Kunstgeschichte 3 knjige, in še mnogo drugih. Interesanti naj se obrnejo na B. Federmajer, fotograf, Zalec, Savinjska dolina Slavia. 9006

Posestvo v zelo prijetni solčni legi ob južni železniški progi, 30 min. do železniške postaje in cerkve, poleg glavne ceste. Redi se 5-goved, vinogradi novi nasadi, močno sadno drevje in lep gozd. Hrana in gospodarsko poslovanje v najboljšem stanju se pod ugodnimi pogoji proda. Vprati se pri g. Lemart Podhostnik, Ljubljana vas št. 2. Polj. 9042

Kepir Filip Pečenko, Ljubljana, Dunajska cesta 6. naznanja slavnemu občinstvu, da je otvoril

Prvi jugoslovanski zavod za izdelovanje kefirja in joghurta. Kefir je od zdravnikov priznan kot najboljši pripomoček proti tuberkulozi, anemiji, žledčnim boleznim i. t. d. Nenadomestljiv za slabotne dojenčke kakor odrasle. Kefir uniči vse človeške organizme škodljive bacile. Pri rednem uživanju kefirja dosežete visoko starost. Uspeh zanjaničen s 1000 K. Razpošilja se tudi na deželo.

Proda se dobro ohranjeno motor. kolo (dijamant). Poizve se Raiser cesta št. 1. v pritličju. Maribor. 9093

Inštruktor išče instrukcije k dijaku realcu. Cenj. ponudbe pod: „Inštruktor 9098“ 9098

Dve molzni kozi na prodaj. Poizve se na dvorišču Cesta na Rudolfovo železnico št. 7. 9099

Knjigoveshki vajenec se takoj sprejme. Več se izve Florijanska ulica 14. 9090

Sprejmeta se 2 čevljarjska pomočnika za fino in mešano delo pri Josipu Prešernu, Celovška cesta št. 82, Sp. Siška, Ljubljana. 9017

Drogerija „Sanitas.“ Celje, Kolodv. ul. št. 5, priporoča gg. fotografom in amaterjem bogato zalogo plošč, filmov, papirja ter vseh potrebščin. 8342

Učenca sprejme modna trgovina Kette Ljubljana. 9045

Kovaška učenca sprejme takoj Mihael Weiss, kovaški mojster v Ljubljani. 9085

Otroški voziček se proda. Povpraša se Rožna ulica št. 7/L. 9080

Zanesljiv, mesarski pomočnik, išče službo, Vstop takoj. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 9078

Strojinik k parni žagi izveščan tudi za električno razsvetljavo se išče za takoj ali po dogovoru. Ponudbe pod „Parna žaga 9084“ na upravnitvo Slovenskega Naroda. 9084

Moško kolo »Dürkopp Diana«, dobro ohranjeno, nove ženske čevlje, visoke št. 39, moški rujav gorski čevlji šte. 41 se ceno prodajo — Poizve se Breg 20, gostilna. 9082

Deklica iz boljše družine, stara 16 let, pripravna za vsa hišna opravila in ima tudi veselje do šivanja, želi vstopiti k boljši šilji kot učenka katera bi pomagala tudi pri hišnih opravilih proti hrani in stanovanju. Naslov pove upravnitvo „Slovenskega Naroda“. 8974

Svarilo. Kdor raznaša o moji osebi kate rekoli neresnične govorice, ter napada mojo čast s tem, da me tako nesramno sumi, svarim, da bodem v tem slučaju napram vsakomur brez razlike sodnijsko postopal. 9044

Artur Sracovsky zas. uradnik

Vžigalice

dobl v najkrajšem času družba
„IMPEX“
in jih bo oddajala po 30 vinarjev
škaflijo. 9048

Solske potrebščine = priporočila =
NARODNA KNJIGARNA.

Več vagon. lepih suhih desk

za izdelovanje pohištva, vse debelosti, se takoj kupi. Najni. je
ponudbe s ceno na tovarno stolov Zg. Gameljne nad Ljubljano. 9023

Nepremočljivo platno francoskega izvora za

dežne plašče

je ravnokar došlo.

8782

A. E. Skaberne, Ljubljana.

Trgovina Marija Rogelj,

Ljubljana, Sv. Petra c. št. 38,

priporočila svojo bogato zalogo manufakturnega blaga, cefirja, plavine, hlačevine, volnene šofe, svilo, robce, nogavice, sukanec in drobnarijo. 8816

Konzervne steklenice

:: vkuhalni aparati ::

pri trgovini z železnino in zalogi strojev

Fr Stupica, Ljubljana, Marije Terezije c. 1.
Zahtevajte cenovnike. Zahtevajte cenovnike.

Barva - kemično - čisti

vsakvrstno blago, obleke

pere domače perilo (pošilja po isto na dom) svetlolika ovratnice, za-
pestnice in srajce

tovarna JOS. REICH, Ljubljana, Poljanski nas. 4
Podruž., Seienbugovaul. 3..

Pristne kranjske klobase

se zopet dobe in razpošiljajo pri

M. Urbas, Slomškova ul. 13.
(nasproti mestne elektrarne.) 8909

Posestvo

„K 200.000“ na Anončno ekspediciojo Al. Matelič, Ljubljana,
Kongresni trg 3, telefon 174. 9072

Naznanilo.

Cenjenim damam uljudno naznanjam, da sem otvorila na
Mestnem trgu št. 7, lastno

izdelovalnico in preoblikovalnico klobukov

Preoblikovalo se bode hitro in lepo vse klobuke od najfinejšega
velourja do navadnega filca po najnovejših francoskih modelih.
Cene primerne. — Za naklonjenost se cenj. damam priporoča

P. Barborič.

Fricko Juvan

Zvonka Zupanc

poročena

Ljubljana 14. septembra 1919.

Ivan Rutar

pristav obrat. ravn. južne železnice

Milena Rutar roj. Negode

poročena 11. septembra 1919.

Ljubljana

Novo mesto

Trst

Slavnemu občinstvu naznanjava
da sva prevzela gostilno

Narodni dom v Celju.

Skrbela bodeva za dobro in točno
postrežbo ter se priporoča za mno-
gobrojen obisk.

Ivan in Ana Černe z Goriskega

Nudim švedske vžigalice

znamka „Solo“ za mesec september po 36 vinarjev škaflijo. Kedor
na te vžigalice reflektira, prosi obratnega naročila Ivan Perdan
v Ljubljani. 8868

Spretnega detailista in prodajalko

sprejme večja špecerijška trgovina v Ljubljani. —
Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na upravništvo „Slovenskega
Naroda“ pod imenom „Detailist“. 8866

Resna firma

išče v svrhu izkoriščenja svojih
uvoznih ofert uvedene zastop-
nike in tehnike event. ude-
ležnike za izvedbo transitnih
kupčij. Natančni dopisi z na-
vedbo dosedanjega poslovanja, uvedene stroje, zaželenega zastop-
stvenega okoliša pod „R 19“ na anončno pisarno Andrej
Platzer, Maribor. 8478

Takoj se prodaja

Ogleda se v tovarni stolov Zg. Gameljne pri Ljubljani. 9022

Došlo je zopet fino namizno

olje in Sunlight milo.

Vedno velika zaloga vsakvrstnega žganja. Oddaja se
samo na debelo.

Gregorc & Verlič, Ljubljana.

„Danica“ sredstvo za impregniranje

perila! Vrlo dobro sredstvo s kojim more
vsakdo sebi sam impregnirati ovratnike,
manšete itd. Istim se sredstvom na-
maže dotični komad čim već tem bolje in potem
posuši. Nesnaga se more vrlo lahko z vlažno
cunjico izprati. Jedna steklenica sredstva zado-
stuje za već mesecev ter se prihrani novce in
perilo od pranja, s čimer se kvari. Jedna stekle-
nica stane K 10.— Izdeluje in prodaja: „Danica
poduzeće“ M. Teichner, Vinkovci. 9002

Preprodajalci dobijo velik popust in reklamo!

Medni salon

Z. GORJANC & Ko.,

Mestni trg 3. — Ljubljana — Zraven rotovža.

Priporoča cenj. damam veliko izbiro najnovejših zimskih klobukov
ter baržunastih in svilnatih čepic vseh vrst za dame in deklice.
Sprejema tudi vse stare klobuke za prekrojenje in vsa v to stroko
spadajoča dela, katera se točno izvršijo. Cene zmerne. 9064

Tražim namještenje

Absolvent sam vi-
še talijanske tr-
govacke škole
„Revoltela“ u Tr-
stu, sa bankovnom praksom, potpuno samostalan knjigovodja i
pouzdan u bilanciranju, te srpsko-hrvatski, talijanski, francuski,
engleski i njemački dopisnik, daktylograf i hrvatsko-talijanski ste-
nograf, sa najboljim referencama. Ustupio bi u veću trgovacku
kuću, koja se bavi raznovrsnim poslovima i ima razgranjeno po-
slovanje ili u koji novčani zavod. Posjedući K 30.000.— kapitala
udružio bi se također sa ozbiljnim i sposobnim agentom — komi-
sionerom jugoslavenskih i inozemnih firmi. Cijenjene upite nek
se pošalje pod „Cif“ Poste restant Centrala — Zagreb. 9066

Prodajam

dvoje hiš v št. 2
in 2a, v Sp. Šiški,
Gospodstva ces.
z vsemi pritliklinami,
prostori so pripravljeni za
vsako trgovino in se
nahaja v hiši št. 2 pokarija, gostilna in špecerijška trgo-
vina. Hiše so poleg cerkve. Ker se ne maram prerekat z neko
stranko in mi je sodišče razveljavilo odpoved, naj se ponudbe
stavijo osebno meni, ali pa pismeno na naslov
9062 Josip Seidl, Ljubljana VII.

Velika zaloga raznobarnega tu- in inozemskega blaga.

Najlepša izbira oblek lastnega izdelka po najno-
vejšem kroju, belih in barvanih srajc z in brez
ovratnikov, samoveznic, športnih čepic itd. ter raz-
novrstnega manufakturnega blaga.

Prva kranjska razpošiljalna

SCHWAB & BIZJAK, Ljubljana

Dvorni trg 3.

Ped narodno kavarno.

Transportno in prometno društvo.

Središnja :
ZAGREB, Ilica 45.
Telefon 2—20.

Podružnica :
BEOGRAD, Vuka Karadžića 16.
Telefon 2—77.

Brzjavlj: Transport Zagreb.

Odpremniški oddelak:

Odprema in doprema vsakojakoga blaga.
Vskladističenje v velikih suhih magazinih.
Zbirni promet Wien—Zagreb—Beograd.
Strokovna ocenjanja.

Agenturni in komisijski oddelak:

Prodaja blaga v komisiji.
Nakup in prodaja za lasten račun.
Eksport vseh vrst poljedelskih izdelkov.
Import industrijskih predmetov.

Vse informacije takoj brezplačno!

6429

Bukova drva

ogilje, smrekov les, deske in trame kupuje „CROATIA“,
gozdna ind. dolinška družba v Ljubljani, Marije Terezije
cesta št. 2. 8206

Gospodinja ki rabi

Milo „SRNA“

štedi s perilom, časom, trudom in de-
narjem. Poiskusni zavoji a 4½ kg
vsebine. IGNAC FOCK, tvornica
mila in sode, Kranj.

Orodje za ključavničarje,

kovače instalaterje, tehnične predmete ključarst. Trgovci prednostne
cene. Otto Nussbaum, tehnični biro za orodjarsko opremo, Duoj (Wien IX/4)
Nussdorferstrasse 68 Berlin W. S, Praga I. 9011

Sam. Pollak, Zagreb, Jelačićev trg 6.

Najcenejši nakup manufakturnega blaga na debelo kakor:
cefiri, šifoni, barhenti, velouri, flanele, modra tiskovina, Kord-bar-
žuni, hlačevina i. t. d. 8342

Sam. Pollak, Zagreb, Jelačićev trg 6.

Najfinejšo pnevmatiko

za automobile vsake vrste priporoča F. FLORJANČIĆ, trgovina s kolesi,
motorji in avtomobili. Mehanična delavnica. Šelenbugova ulica 6.

Prvovrstna sveža slanina (špeh)

od pitanih sremekih prašičev se prodaja začasno vsaki dan na

Predovičevi stojnici v Solskem drevoredu

od 1 kg naprej I. vrste (riba) po K 30.—, II. vrste po K 28.— za kg.

Sve vrste živčnih namirnica nudja uz dnevne cijene

Trgovačko komisionalni posao

F. J. Ambrošić

Virovitica Slavonija. 8876

Kupujem,

zamenjam, prodajam vsake vrste
pisemskih znamk, rabljenih in
nerabljenih, vseh jugoslovanskih
izdaj, Bosne, Hrvatske, franko
znamke in porto znamke, slo-
venske Porto in časopisne.
trgovska agentura
— znamk —

Ljubljana, poštni predal.

(Erjavčeva cesta 14, od 14—16 ure pop.)

„Isis“ dioničarsko društvo za industriju i promet droga i kemikalija, Zagreb.

Poziv na supskripciju druge emisije dionica društvo „Isis“
dioničarskog društva za industriju i promet droga i kemikalija u
Zagrebu.

Konstituirajuća glavna skupština „Isis“ dioničarskog društva
za industriju i promet droga i kemikalija od 12. junija 1918.
ustanovila je temeljnu glavniciu društva sa K 4.000.000.— razdi-
jeljenu u 20.000 dionica po K 200.— nominale. Od tih dionica
izdano je prigodom osnutka društva 7.500 komada dionica u
ukupnom iznosu od K 1.500.000.—, dok je prepušteno ravnatelj-
stvu, da razpiše daljnje emisije. Na temelju te ovlasti dane ravnatelj-
stvu po glavnoj skupštini, zaključilo je isto u svojoj sjednici od
21. lipnja 1919., da uslijed raširenja društvenog poslovanja na
čitavi teritorij kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca i uslijed za-
ključka, da se u prestolnom gradu države, u Beogradu osnuje
poseban odeljak društva, sada izloži na upis daljnjih 12.500 dio-
nica po K 200.— nominale u skupnom iznosu od K 2.500.000.—.
Upis na te dionice izvršiti će se uz sljedeće uvjete:

- I. Starim dioničarima prepuštaju se dionice nove emisije u raz-
mjeru od 1 nove dionice na 3 stare uz cijenu od K 225.—
po dionici.
- II. Novim upisateljima prepuštaju se dionice ove emisije uz tečaj
od K 250.— po dionici.
- III. Rok upisa za stare dioničare i nove upisatelje opredjeljuje
se u vremenu od 1. septembra do 15. oktobra ove godine,
te se kod upisa imade uplatiti uz određeni tečaj za nove
dionice i 4% kamata od 1. srpnja do dana uplate. Čitavi
iznos tečajne vrijednosti dionica kao i kamati imadu se na-
jedanput uplatiti prigodom upisa. Stari dioničari imadu kod
upisa, u svrhu prebilježavanja dionica — odnosno međjutom-
nica — iste predložiti.
- IV. Nove dionice participiraju na poslovnom dobitku društva za
prvu poslovnu godinu, t. j. do 31. decembra 1919. sa 50%,
odnosno na polovici dividende, koja će se za tu poslovnu
godinu ustanoviti.
- V. U koliko se nebi za upis slobodnih dionica ove emisije pri-
javio dovoljan broj upisatelja iz bivše oblasti Srbije, Vojvodine,
Bosne, Dalmacije i Slovenije, pripada prvenstvo prigodom
dodijeljenja starim dioničarima, nu uz uvjete, opredjeljene
za upis slobodnih dionica.
- VI. Ravnateljstvo si nakon izvršenog upisa pridržava pravo dodi-
jeljenja upisateljima u smislu gornjih ustanova, naročito za
slučaj, ako bi emisija upisima bila preokraćena.
- VII. Upis na ovu emisiju dionica izvršiti će se u Beogradu, Za-
grebu, Osijeku, Subotici, Karlovcu, Varaždinu, Vukovaru,
Crikvenici i Novom kod Hrvatske zemaljske banke, u Ljub-
ljani, Splitu i Dubrovniku kod Jadranske banke, u Sarajevu,
Mostaru i Tuzli kod Hrvatske centralne banke, na Sušaku
kod Banke i štedione za Primorje.

Zagreb, dne 30. avgusta 1919.

Ravnateljstvo.

Menjalnica ter informacijska pisarna

d. z o. z.

v Ljubljani, nasproti juž. kolodvoru

kupuje in prodaja tuje valute vedno po najugodnejšem dnevnem kursu. Bavi se poleg tega z bančno in trgovsko komisijo, sprejema v inkaso devize na vsa inozemska tržišča, kupuje in prodaja tu in inozemske vrednostne papirje in daje informacije o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah. — Vodstvo v rokah strokovnjakov — bivših bančnih uradnikov.

Gospodarska zveza v Ljubljani,

priporoča svojo veliko zalogo zajamčeno pristnih vin, osobito:

10% staro ogrsko, letnik 1917,
12% ogrsko belo l. 1918 iz okolice Bela cerkev-Vršec,
10% banaško, l. 1918 vsi brez kisline, nadalje štajerska, hrvatska in dolenska vina, po najnižjih cenah v lastnih posodah!

Vina so dobro obležana in prevzame Gospodarska zveza glede pristnosti vso odgovornost.

P. Curcija & Cia. Buenos Aires

(Republika Argentina u Južnoj Americi)
Ulica 25 de Mayo broj 366. Brzljavna adresa:
Curcija, Buenos Aires, Codex A. B. C. 5. izdanje.

Prva Jugoslavenska izvozna i uvozna kuća, mjenjačnica i parobrodarska agencija. — Prima zastupstva i komisije svake vrsti. Prima u konsignaciju i za prodaju robu svake vrsti. — Obavlja naručbe i odpreme svake vrsti. — Naplaćuje i isplaćuje fakture, naputnice i doznake za sva mjesta Južne Amerike. — Kupuje i prodaje novac i valute svih država po najboljem dnevnom tečaju. — Prodaje vožne karte za sve parobrodarske pruge iz Buenos Airesa.

8746

Sprejemem za takoj ali za čimprej mogoče
odvetniškega koncipijenta
ki ima sodno prakso in doktorat.

Novo mesto 3. septembra 1919.

Dr. Schegula,
odvetnik.

8749

Tržaški biro za kupčijska pojasnila

oblastveno koncesijoniran zavod I. razreda.

Zasebna in kupčijska pojasnila.
Največja zanesljivost.

Zastopstvo po vsej Italiji. Zveze na vseh krajih sveta.
Trst, Via S. Spiridione 1.

8790

Fotograf Josip Pelikan

v ljudno naznanja cenj. občinstvu
v Celju in okolici, da je prevzel

bivši ateljé MARTIN LENZ

v Razlagovi ulici pri hotelu „Union“

9087

blizu kolodvora.

ateljé za moderno in umetno fotografijo.

Samo nekaj dni!

Pristne perzijske
preproge (tepihe)

Dragoceni, lepi kosi v krasnih barvah in
raznih velikostih

9095

se prodajo.

Ogleda se od 10—12 in od 3—5 v hotelu Union,
soba 49.

Edina priložnost!

Provozna tovarna naramala, v Ljubljani dobro vpeljana isto zelo

spretne zastopnike

event. za vso Jugoslavijo. Ponudbe z navedbo referenc pod L. N. 50—4608

na Rudolfa Mosse, Dunaj (Wien I.) Sollerstrasse 2.

9008

Proda se visoka omara s predali

pripravna za obrtnike in fotografski aparat 9×12 cm.
Pojasnila daje upravnistvo Slovenskega Naroda.

8926

Trgovci, kramarji in ostali obrtniki!

Ali si želite nabaviti blago po najnižjih cenah? Pišite samo
za brezplačen prospekt na:

8525

J. Hajdaš, Bedekovčina (Hrvatska).

Krema za čevlje la kakovosti,

v dozah, steklenih lončkih in sodčkih, lepilo (kit) za steklarje in različni kemični produkti po tovarniških cenah naprodaj. Kemična tovarna v. L. Bieler Dunaj XX. Klosters enburgerstr. 107

9010

Gablonška bižuterija.

Pristne in nepristne kot broške, boleroje, uhane, prstane, lasne in tancilne zaponke, lasnice, ovrstne zaponke, kravatne igle, kolijele, verižice, torbice nippes itd. kupite najboljšo

pri Rudolf Peukert, Gablonz a/N. Wienerstrasse 38.

Vzorčne pošiljke od 100 K naprej po povzetju.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega tapciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najizvirnejše po jako nizkih cenah

pri trdniki za pohištvo KAREL PREIS, Maribor, Stolni trg 6.

Svobodni ogled! Ceniki zastoj!

Esence

za likerje, rum in žganje dobavlja v vsaki množini, ker je dovoljen izvoz v Jugoslavijo, po

železnici potom špediterja v priznanih najboljših kakovostih in poceni

Prva dunajska parna tovar. eter. olj, esenc in barv

J. FEIGL, SOHN & Co, Wlen XV.1.,

Friedrichsplatz 3/a. Ustanovljeno leta 1872

Specijaliteta: Kingstorn rum Basis. Najnižje stavljenе ponudbe

8683

sledе po naročilu.

I. specijalna izdelovalnica za

Flakal
dokolenice
K. SELJAK LJUBLJANA

Zajamčen uspeh.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med.

727

dr. A. Rixa kreme za prsi garantirano neškodljivo za vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 10—, velika pušica, zadostna za uspeh K 15—. Poština posebej.

Kos. dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Lankierergasse 6/E.
Zaloge v Ljubljani: drog. Kanc in „Adrija“. Zaloge v Mariboru: lekar. Schutzenget, Mar. pom. in parf. Wolfman.
V Trstu: Parf. Andreuzzi, Corso 5.

Rogaška Slatina

Tempel vrelec: Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in preosnavljanje.

Styria vrelec: Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku, boleznim jeter in ledvic, sladkorni bolezni.

Donati vrelec: Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, želodčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemoroidom itd.

Rogaška Slatina je najbolj priljubljena in se v obče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalično saliničnih rudninsko kislih slatin najbogatejša na ogljikovi kislini. — Ta slatina je najokusnejša krepčilna in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo s katerim se obvaruje v mrzlih krajih mrzlice.

Rogaška slatina je najboljša namizna in zdravilna mineralna voda, katere vira nikdar slabša od tistih ali čista.

Denarna nakazila

v Čeho-Slovaško in v Nemško Avstrijo sprejema

Menjalnica in informacijska pisarna d. z o. z.

nasproti južnemu kolodvoru.

KOSTANJEV LES

kupi v vsaki množini strojit-
na tovarna SAMSA & Co. v Lju-
blijani Marije Terezije c. 2. 8205

PODRUŽNICO V MARIBORU

Gospod. ul. št. 38,
je ustanovila

tovarna za barvanje in kemično čiščenje oblek in vsakovrstnega blaga
svetlolikanje (ovratnikov, srajc, zapestnic i. t. d.)

JOS. REICH

Ljubljana,

Novo mesto

Maribor.

MODNI SALON

STUCHLY - MASCHKE

LJUBLJANA — ZIDOVSKA UL. 3 — DVORSKI TRG I.

priporoča največjo izbiro
finih slavnikov, svilenih klobukov in čepic za dame, deklice.

Popravila se sprejemajo in točno izvrše.

Jeklarna RAVNE

(preje: „Stahlwerk Streiteben“)

pošta in žel. postaja Guštanj Koroško

proizvaja jeklo za: kose, srpe, vozovne vzmete, kolesna obročja, orodje; jeklo za konstrukcije in osi ter zabojno jeklo (acalonsko in brežjansko) kakortudi v žlebi kovane dele za avtomobile, vagone, poljedelske stroje in dr., vozne osi surove in prirejene, osi z glavico, transmisijske valjevce surove in ostrugane, ingote za izdelovanje orodja. Prevzame tudi strugarska in škobljarska dela.

Ravnateljstvo jeklarne Ravne.

Westinghouse

Watt

Kremenezky

Metax

Eksport & Import.

S. Öhler & Comp.

Nasl.

TRST, Corso 16.

Za izvoz.

Ravnokar so nam došle velike množine
bombažastega in volnenega blaga za
obleke, barhenta in flanel, glavnih rut,
perila, nogavic, v vseh vrstah in cenah.
Vsi, ki se zanimajo za to so povabljeni,
da obiščejo naša skladišča.

Kupljeno blago prepeljemo na
željo takoj z lastnimi auto-
mobili na dom.